Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэд гарана | № 74 (13698) | 1972 оной мартын 29, среда | Сэн 2 мүнгэн

Габшагай хоёр һара эмхитэйгээр үнгэргэе

ЗАРАЙ ҮРЭЖЭЛ ЭШЭЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

...юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ республикы... совхозууд таряалан, саошалангай, бэлшээрнин ур...үүлжэ, газар туряалангай продукци гүрэндөө ехээр ...нитынгээ адууна мал тэжээлээр һайса хангаха гэ...рхой социалис уялгануудые абаһан байна. Энээнэй ...нэн түрүүн эдлүүриин газараа һайнаар үтэгжүүлжэ, ...алн бүхы аргаар уһалһанһаа дулдыдаха байһаниинь ...энэ шухала хүдэлмэрине эмхитэйгээр ябуулхын ...СС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй ...байгша оной мартын 25-һаа майн 25 хүрэтэр габша... һара үнгэргэхэ гэжэ шиидхэгдэһэн байна.

...жэлэй ургасын хуби заяа шиидхэхэ хоёр һарын турша..., сабшалан дээрэ 632 мянган тонно наг шэбхэ гар... мянган гектар сабшалан шулуу шохойһоо сэбэрлэг... мянга гаран гектар сабшалан, таряалан һайрамаар ...р хараалагданхай. Мүн нилээд ехэ сабшалан үндэ...һайжаруулагдаха, олон жэлдэ хэрэглэгдэхэ бэлшээри ...о, үтэгжүүлэгдэхэ, уһалагдаха юм.

...бликымнай олонхи колхоз, совхозууд габшагай энэ ...яһала бэлэдхэлтэйгээр угтаһан байна. Мухар-Шэбэ...й ажахынууд энэ хүдэлмэреэ мартын 15-һаа эршэм...ябуулжа захалаа. Эндэхи «Забайкалец» совхоз, «Иск... болон бусад ажахынууд таряалан, сабшалан дээрэ ...зөөхэ түсэбөө дүүргэхэ дүтэлөө. «Заганский», «Ком...колхозууд газартаа минеральна үтэгжүүлгэ тараажа ...

...һайжаруулха, олон жэлэй ногоо, куузику тариха ...үтэгжүүлхэ талаар Захааминай аймаган ажахынууд ...ри ябуулжа байна. Колхоз, совхозуудай лугомелио...отрядууд, луговодуудай звенонууд сабшалан дээрэ ...эхилпээр үнинэн. Эндэхи ажахынууд байгша ондо ...гектарта олон жэлэй ногоо тарихаар бэлдэнэ, хү...һэ худалдажа абанхай.

...нтаи үрэжэл дээшэлүүлжэ, баян ургаса хуряаха со...рысөөн Сэлэнгын аймагта үргэнөөр дэлгэржэ байна. ...дээжэ луговод Василий Александрович Герасимовай ...шан тогтоогдожо, сабшалангай баян ургаса туилаһан ...ративна отрядуудта, луговодуудай звенонуудта, лу...барюулагдаха болоо. Суута луговодой жэшээгээр ..., энэ жэлдэ үбһэ ногоонон баян ургаса абахын тула ...өөрөө оролдохо байһанаа аймагай луговодууд һая боло...н дээрэ нэгэн дуугаар мэдүүлээ. Мүнөө аймагай кол...уудта оньһожоруулагдамал отрядуудай хүсөөр наг ...гдэжэ байна. Һайрам тогтоохо хүдэлмэри захалаа.

...таряалан, сабшалан, бэлшээри һайжаруулха габшагай ...хаа хаанагүй эмхитэйгээр эхилээ гэхын аргагүй. Энэ ...илангаяа Хориин аймагта хангалтагүй оайһан зан...аймагай ажахынууд жэлһээ жэлдэ биратай ургаса ..., гүрэндөө газар таряалангай продукци тушааха даа...гдэдэггүн, ниитынгээ адууһа мал тэжээлээр хангажа ...й байна. Тиимэшье һаа, энэ жэлдэ гээгдэлһээ гараха, ...газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ талаар урдынхидаал ...шангаар оролдоногүй. Республика дотор габшагай ...эхилээд байтар, тэдэнэр бэлэдхэл муутай байһан ...хоёр һараяа апрелиин 1-һээ захалхаар шиидэнхэй. ...үдлаан үдэрнүүдтэ аймагай ажахынуудта һайрам урда.... Тэд тэрэнине сабшалан, бэлшээри, таряалан дээрэ ...абаха хаалта боолтонуудые хэхэ, газар уһалагшадые ...р юуншье хэгдэнэгүй.

...мэрхүү байдал Загарайн, Хэжэнгын, Хяагтын айма...онхи ажахынуудта үзэгдэнэ. Газарай үрэжэл һайжа...ухала хүдэлмэрине гэдэргэ татаха тон аюултай. Тии...гуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд ...фон хоёр һарын туршада хэгдэхэ хүдэлмэриин дүүр...үүшын үдэрһөө наринаар хинаха, ажахы бүхэндэ ...үүлхэ, уһалха болон бусад хүдэлмэриин график зо...н хоног бүхэндэ тэрэнэй дүүргэлтын дүн гаргажа ...ала.

... таряалан, сабшалан, бэлшээри дээрэ наг шэбхэ, ми...тэгжүүлгэ гаргаха ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Тии... табигдаһан трактор, автомашина болон бусад техни...ехэтэйгээр хүдэлгэхэ, шэбхэ ашаха, буулгаха, тараа...эрние үргэлжэдэнь оньһожоруулха эрилтэ табигдана. ...лтын комитедүүд, хинагшадай бүлэгүүд болон ...ажахынуудта наг шэбхэ хүсэдөөр зөөгдэнэ гү, фермын ...хэр ехэ аргал шэбхэ үлэнэб гэжэ хинаха уялгатай. ...р гүрэнһөө абтаһан минеральна үтэгжүүлгэнүүд хэр ...наб, хэр зүбөөр хүрьһэндэ оруулагданаб гэжэ шал...а үүргэтэй.

...суурта дайралдадаг манай республикын эрхэ байдал...уһалха гээшэ айхабтар ехэ аша үрэтэй. Илангаяа ха... һайрамай урдажа байха үедэ тэрэнине али бүхы ар... сабшалан дээрэ тогтоожо абаха хэрэгтэй. Түрүү ...ай, түрүүшүүлэй жэшээгээр һайрам тогтоохо хаалта, ...удые шэбхээр, шоройгоор хэхэ, ганга, жалганууд соохи ...уһа хэрэглэхын тула модо шулуугаар боолто барижа, ...эгтэй тээшэнь залаха арга мүнөө гүйсэд бии. Имаг...дэлмэри хэжэ шадаха эдэбхитэдые оложо табиха, мүн ...шадые, механизаторнуудые олоор хабаадуулха бай...

...гай хоёр һарын даабари бэелүүлхэ хэрэгтэнь колхоз, ...дта промышленна предприятинууд, эмхи зургаанууд ...уһаламжа хүргэхөөр. Тэрэшэлэн субботинигуудые, вос...удые олоор эмхидхэхэ арга бии. Эдэ бүгэдые партийна ...инууд, нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомууд ударидаха ...

ХОНИН БҮРИҺӨӨ ХУРЬГА АБАЖА ТҮЛЖҮҮЛХЭ— ХОНИШОДОЙ АРЮУН УЯЛГА

1972 оной мартын 20-ной байдалаар 100 хонин бүриһөө 100, зууһаа дээшэ хурьга томо болгожо байгшад:

Фамили, нэрэ, обог	Ажахынууд	Даалгагдаһан хонидынь	Абтаһан хурьгадынь	100 эхэ хонин бүриһөө
ЗЭДЫН АЙМАГ				
Чупышева Тамара Петровна	Борьёогой совхоз	592	650	109,8
Свистунов Дмитрий Яковлевич	Борьёогой совхоз	630	642	101,9
Цырендоржиев Аюша Дугарович	Борьёогой совхоз	667	670	100,4
Базаров Виктор Гомбоевич	Борьёогой совхоз	581	583	100,3
Цыреторов Семен Бальжиевич	«Коммунизм» колхоз	532	532	100
Бальжиев Содном Чойдонович	«Коммунизм» колхоз	568	568	100
Ранжилов Михаил Лубсанович	«Октябрьский» совхоз	572	604	105
Гомбоев Арья Гомбоевич	Торинн совхоз	594	595	100
Банзаракцаева Софья Баторовна	«Мир» колхоз	600	600	100
СЭЛЭНГЫН АЙМАГ				
Банзаракцаева Бутыд Гармажаповна	Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	623	625	102
Цыбикдоржиев Арья Нагмитович	Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	634	634	100
Григорьев Константин Михайлович	Химнын совхоз	572	615	107,1
Раднажапов Радна Самбуевич	Химнын совхоз	600	604	100,8
Содномова Гарма-Цырен Мункожаповна	Химнын совхоз	594	594	100
Очиртаров Шарин Будаевич	Сэлэнгын совхоз	618	650	105
Санданова Мария Чултумовна	Сэлэнгын совхоз	510	520	102
Цынгуев Николай Будаевич	Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	602	602	100
Будаева Дулмажап Дашадондоповна	XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз	633	670	103
МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГ				
Митрофанов Петр Савельевич	«Искра» колхоз	670	670	100
Рычков Михаил Михайлович	«Искра» колхоз	670	671	100
Сангаев Даша Цыренович	«Знамя Ленина» колхоз	600	600	100
Манибадаров Бадмажап Будаевич	«Знамя Ленина» колхоз	576	576	100
Цыбикдоржиев Дамба Цыбикдоржиевич	«Знамя Ленина» колхоз	589	589	100
Голендухин Михаил Зиновьевич	«Родина» колхоз	620	621	100
Брылев Мирон Авлентьевич	Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	616	620	100,8
ХЯАГТЫН АЙМАГ				
Степанов Иннокентий Федорович	«Родина» колхоз	620	655	105,7
Бондарев Леонид Иванович	«Родина» колхоз	658	660	100,3
ХОРИИН АЙМАГ				
Чимитов Цыден-Дамба	Анаагай совхоз	502	505	100,6
Дондоков Нима Гомбоевич	Анаагай совхоз	502	505	100,6
Гончиков Бата-Далай Цыденович	Хориин совхоз	516	516	100
Доржиева Дулмажап	«Георгиевский» совхоз	602	610	102
ХЭЖЭНГЫН АЙМАГ				
Намжилов Шоён Найданович	Хэжэнгын совхоз	550	561	102
Доржиева Бальжима Шагдаровна	«Первомайский» совхоз	380	380	100
Цыденова Цыпилма Булатовна	«50 лет Октября» совхоз	503	503	100
ХУРАМХААНАЙ АЙМАГ				
Бадмаева Цыбикжап Аюшеевна	Гааргын совхоз	625	648	100,7
ЯРУУНЫН АЙМАГ				
Ринчинов Балдан-Дамба Цыбикович	«Дружба» колхоз	570	570	100

Олон жэлдэ һаалишанаар хүдэлһэн эжыгээ халан абажа, Любовь Плотникова бүри арбан долоо наһатайдаа фермэдэ ерэһэн юм. Тэрэ гэһээр жэл үлүүтэй саг үнгэрөө. Мүнөө Люба Бэшүүрэй совхозой Шэбэртын фермын бэрхэ һаалишадай нэгэн болонхой. Нёдондо тэрэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2.138 килограмм һү һаагаа. Залуу һаалишан хаража байһан бүхы 33 үнеэд, шэнэ түрэхэ гунжадайнгаа зариманайнь үшөө тугаллаагүйшье һаань, үдэр бүри 205—211 килограмм гү, али һаамхай үнеэн бүриһөө 10 килограмм һү абана. Үнгэрэгшэ январь, февраль һарада бүхыдөө 5 мянган килограмм һү һааха түсэбтэй аад, үнэндөө 5.600 гаран килограмм һү һаагаа һэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Любовь Плотникова үнеэдэ оньһон машинаар һаажа байна.

М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

ТҮСЭБӨӨ УРИДШАЛАН ДҮҮРГЭБЭ

Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой малшад СССР-эй тогтоһоор түүхэтэ 50 жэлэй ойе ажалай шэнэ бэлэгүүдээр угтаха социалис уялгануудые абанхай. Бүхы гүүртэ, фермэнүүдэй хоорондо социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Мартын 13-най байдалаар ажахын үхэршэд гүрэндэ 600 центнер һайн шанартай мяха тушаажа, нэгэдэхи кварталай түсэб 139 процентээр дүүргэбэ. Ажахын тушааһан шахамал бүхэнэй шэгнүүр дунда зэргээр 344 килограмм болоһон. Коммунист Павел Антонович Колмаковой даадаг мал шахан таргалуулгын гүүртын малшад һайнаар ажаллажа гараа.

Ажахын һаалишад 1442 центнер һайн шанартай һү тушаажа түсэбтэ даабаряа 42 центнерээр үлүүлэн дүүргэбэ. Эндэхи һаалишад мартын 31 болотор түсэбһөө гадуур 500 центнер һү тушаахаар хараална. Гүрэндэ һү тушааха кварталай түсэбтэ даабариин дүүргэлтэдэ Аширска, Нестеровскэ болон һү һаалиин бусад фермэнүүдэй һаалишад ехэхэн хубитаяа оруулаа. Ажахын түрүү һаалишад З. Рудиева, З. Шангина, А. Неродова гэгшэд энэ хугасаада үнеэн бүриһөө 750 килограмм һү һаажа абаба.

Эдэ амжалтанууд миин өөрөө ерээгүй. Колхозой һаалишад болон үхэршэдэй мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри урагшатайгаар ябуулагдана. Агитаторнууд, К. Д. Семечкин, Н. Н. Зуев болон бусад саг үргэлжэ малшадтай һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

«Путь к коммунизму» колхозой ажалшад олонациональна СССР ороной 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахаар эрмэлзэнэ.

К. ХАЛТАНОВ.

ДЕЛЕГАДУУД БУСАБА

СССР-эй профсоюзуудай XV съездын хүдэлмэридэ хабаадалсаһан манай республикын профсоюзна организациин түлөөлһэн 15 делегадууд уржа һүни Улаан-Үдын аэропортдо бууба. Ехэ хуралдаанда хабаадажа ерэһэн хүндэтэ нүхэдөө облпрофсоведэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд хани халуунаар угтаба.

Москваһаа бусагшадай дунда Социалис Ажалай Геройнууд: Хандагайн леспромхозой бага комплексно бригадын бригадир Н. Ф. Семёнов, барилга-хабсаргалгын 1-дэхи управлениин шулуушадай бригадир Б. А. Полторацкий, Бэшүүрэй совхозой механизатор П. Ф. Слепнев; Октябриин Революциин орденой кавалернууд: Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай забойщик Д.-Ц. Самбилов, Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай бригадир П. И. Песков болон бусад бии.

АХАМАД ҺААЛИШАН

ЗУРАГЛАЛ

Үдэшын һаамай урдахана Сагаатын фермын һаалишад улаан булангдаа олооροо сугларааd, ажал хүдэлмэри тухайдаа хөөрэлдэдэг заншалтай. Тиигээгүй һаа баһа аргагүй. Дутагдалнуудаа усадхаха хэмжээ абажа, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлдог. Нигэжэ хүдэлхэдэ урагшатай байдаг шуу.

Нэгэ хөөрэлдөөн дээрэ һаалишадай үгые яһала анхаралтайгаар шагнажа һууһан ахамад һаалишан Долгоржаб Суруновна Ивановагай бодоходо, гансата шэмээгүйнүүд болоод, һонирхон шагнаба.

— Муугаа дурдаһанай үлүү гэжэ хэлсэдэг. Гэбэшье заримдаа дурдахада аргагүй туһатай байдаг. Хэнэйшье мэдэһээр, 1969 ондо нилээд бэрхэтэй байдалда ороо һэмнайбди. Тэжээл хомор байгаа. Үбһэ, һолоомо ондоо тээһээ зөөхэ ушар гараа. Хэды тиигэбэшье, үнеэднай тобир-тарган зандаа ондо ороо һэм шуу. Һаалишье доошолоогүй һэн. Юундэ? Бүхы сэдьхэлһээ оролдожо, үсэд нэтэрүүгээр хүдэлһэнэймнай аша үрэ иимэ байгаа. Тиихэдэ мүнөө юун гээшэб. Тэжээл яһала элбэг. Дэн ехээр һанаагаа амаршоо хабди,—гэжэ Долгоржаб Суруновнагай хэлэхэдэ, бүгэдөөрэн халуунаар дэмжээ һэн.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо дүрбэн һара үнгэрөө. Сагаатын фермын һаалишад һаамаа эрид дээшэлүүлжэ захалаа һэн. Эндэ ахамад һаалишанай хубита бии гээшэ.

Долгоржаб Суруновна фермэдээ бултанһаа урид ерэдэг заншалтай. Нэн түрүүн тугалнуудаа эрьежэ хараад, үнеэдтээ ошодог. Тугалнуудаа хараагүй һаа, һанаагаа амардаггүй. Бүри тугал ябахаһаань тэдэнээ үнеэн болгохые оролдоно бшуу. Тиимэһээ хайшан гэжэ харууһалдагыень, тэжээлэй рацион хэр зэргэ сахидагыень саг үргэлжэ шалгажа, залуу тугалшадта зүбшэл заабари хэлэжэ байдаг. Һаалишанаар хүдэлжэ эхилхэһээ хойшо нилээд олон тугалнуудые үнеэд болгожо, залуу һаалишадта дамжуулжа үгэһэн байха. Өөрынь үнеэдһээ гараһан тугалнууд зөөлэн ута хүхэтэй, һайхан һүтэй, номгон зантай үнеэд болодог. Залуу һаалишад тэдэниие буляалдахаһаа нааша абадаг юм. Тиихэдэнь ахамад һаалишан досоогоо бүтүүхэнээр баясадаг, оролдолго үүсхэлни миинтэ хосорногүй гэжэ һанадаг.

Ямар нэгэ ушарай тохёолдоходо, һаалишад заабол Долгоржаб Суруновнада ерэдэг гээшэ. Ахамад һаалишан арсадаггүй, шадал зэргээрээ хамһалсадаг. Зарим асуудалнуудые бүхы коллективээрээ шиидхэдэг.

Д. С. Ивановагай һаадаг үнеэдэй нэгэниин ьшье һубайрдаггүй, баран нэгэ һарын туршада тугалладаг гээшэ. Искусственна үрэжүүлгын гурим наринаар сахижа, нэгэ сагта үрэжүүлгэ хэхые оролдодог. Долгоржаб Суруновна ганса өөрынгөө үнеэдые хаража байдаггүй, харин бүхы фермын үнеэдые хаһа сагтань үрэжүүлгэ хэхэ тушаа һаналаа табижа байдаг. Энэ мэтын шухала асуудалаар фермые даагшатай, малай аргашантай, зоотехнигтэй хөөрэлдэжэ, зүбшэл заабари абадаг, өөрөөшье дурадхалнуудые оруулдаг юм. Бригададань шиидхэгдэхээр бэшэ байгаа һаа, колхозой правленидэ ерэжэ зүбшэлсэдэг.

Нигэжэ Долгоржаб Суруновна Иванова хэдэн жэлэй туршада колхоз соогоо түрүүлжэ, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Нёдондо тэрэ һаамхай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2420 килограмм һү һаажа, социалис уялгаяа үлүүлэн дүүргээ бэлэй. Бүхы үнеэдһээ жэл соо 50 мянган литр һү һааһан байна. Тиимэл хадаа коммунис ажалай ударник Д. С. Ивановагай нэрэ колхозой Хүндэлэлэй дэбтэртэ оруулагдаһан. «Колхозой эрхим һаалишан» гэһэн улаан вымпелдэ хүртэһэн байха.

М. МАХЕЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой түрүү һаалишан Д. С. Иванова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Зэдын аймагай Д. Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз тухай материал газетымнай 3-дахи хуудаһанда уншагты.

...ай АССР-эй Верховно Соведтэ ...дые һунгалгын дүнгүүд тухай

... үдэр, 1972 оной мартын 26-да, Улаан-Үдэ хотын Со...ой һунгуулиин № 1 Лазовско округһоо Буряадай АССР-... Соведтэ депутадые һунгалта болобо.

... окружной комиссиин мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ округой ...адай 99,7 процентнь һунгалтада хабаадаа.

...ада хабаадаһан бүхы һунгагшадай 99,9 процентнь комму...олон партийна бэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидадай ... үгөө.

...ын № 1 Лазовско округһоо Буряадай АССР-эй Верхов... депутадаар КПСС-эй Улаан-Үдын Советскэ райкомой нэ...тарь **Булдаев Сергей Николаевич** һунгагдаба гэжэ һун...ужной комисси бүридхэлдэ абаба.

...ай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум.

...ЕРА-8" ГЭЖЭ АВТОМАТ СТАНЦИ ...НЕТЭНҮҮД ХООРОНДЫН ЗАМААР ДАБШАНА

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

...ай дайдые, Наранай ...нетэнүүдые шэнжэлхэ ...ай зохилдуулан, «Ве...» автомат станци ...артын 27-до Москва... 7 час 15 минутада Со...а дэгдээгдээ.

...абониие автомат стан...шэнжэлэлгэеэ үргэлжэ...ал — замбуулиндахи ...алгын гол зорилгонь ...енера-8» гэжэ станци ...олһон научна аппара...ланетэ тухай нэмэлтэ ... абаха арга олгохо.

...эй Үүрэй Солбон хоё...ын замаар станциин ...онь планетэнүүд хоо...йдын физическэ бүридэлые станци дээрэһээ шэнжэлхэ, тусхайлан хэлэбэл, тусгаар бөөгнэрһэн водородуудые, Наранай плазмын урасхалнуудые тодорхойлхоор түсэблэгдэнхэй.

Владимир Ильич Ленинэй дүрэ зурагтай, СССР-эй гүрэнэй гербын зурагтай бишыхан тугууд «Венера-8» станци дээрэ табигдаа.

Энэ автомат станци 1.180 килограмм шэгнүүртэй. Тус станци Москвагай сагаар 8 час 42 минутын үеэр Дэлхэйе тойрон ниидэдэг хэмэл ододой зуурандын замһаа Венерэ тээшэ шэглүүлэгдэн табигдаа. Гэхэтэй хамта түлхин гарагша ракетын һүүлшынь шатын двигательнүүд 243 секундын турша соо хүдэлөө, станциин скорость секундын 11,5 километр болоо. Энэнь замбуулинай хоёрдохи скоростьһоо үлэ мэдэг түргэн байна. Баллестическэ тодорхойлгын мэдээнүүдэй ёһоор, станциин ниидэжэ ябаһан замай параметрнүүд хараалагдаһанда дүтэрхы.

«Венера-8» станци замбуулинай замаар 312 миллион километр ниидээд, 1972 оной июль соо Үүрэй Солбоной оршондо хүрэхэ ёһотой.

Программын ёһоор, буулгын аппарат станциһаа тусгаарлагдан һалаад, Үүрэй Солбоной атмосферэ соо аажам намдуугаар орохо, научна хэмжэлгэнүүдые хэхэ зэргэтэй.

Телеметрическэ мэдээнүүдэй ёһоор, планетэнүүд хоорондын «Венера-8» гэжэ автомат станци дээрэхи түхеэрэлгэнүүд һаадгүй һайнаар хүдэлнэ. Станцитай радио-холбоон ба научна мэдээнүүдые абалга 928,4 мигагерцын частотагаар бэелүүлэгдэхэ. 1972 оной мартын 27-до Москвагай сагаар 12 часай үеэр энэ станци Газар дэлхэйһээ дээшээ 65 мянган километрэй зайда, хойто широтагай 0 градус 33 минута, зүүн долготагай 78 градус 25 минута координадуудтайгаар ниидэжэ ябаба.

«Венера-8» станциин ниидэлгэ алас холын замбуулинтай холбоо бэелүүлхэ центрһээ залагдана. Залан дабшуулха, тоолон тодорхойлхо центр ороһон мэдээнүүдые шэнжэлэнхэй.

...блэхэ зүйлдэнь—худалдаа наймаанай асуудалнууд

...эй Президиум «Худал... тэрэнэй техникээр ... һайжаруулха зарим ... тухай» КПСС-эй ... Комитедэй, СССР-эй ...эй Соведэй тогтоол...үүлан, профсоюзна ... шиидхэхэ зорилго... асуудал зүбшэн хэлсэ...

...эргэйнгээ түлөө ехэ харюусалгатай байха, эд хэрэглэгшэдтэ зулгы зохидоор хандаха, совет хүнэй эрилтэ хэрэглэмжэ хангахын тула халуун оролдолго гаргаха мэдэрэл худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдтэ нэбтэрүүлэн хүмүүжүүлхыень нютагуудтахи профсоюзна органуудта дурадхагдаа.

Худалдаа наймаа, ниитын эдеэ хоол улам һайжаруулха, магазинуудые, столовонуудые, холодильнигуудые, хартаабха, овощ ба үрэ жэмэс хадагалха складууд болон байрануудые олон болгохо зорилготой хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадахыень профсоюзай соведүүд ба комитедүүдые ВЦСПС-эй Президиум уялгалба.

Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрие олониитын зүгһөө хиналга улам һайжаруулха хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа. Хүн зоной хэрэглэмжэ хангалга һайжаруулха зорилго шадамараар шиидхэхэ, хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн бэлдэхэ хэрэгтэнь худалдаа наймаанай предприятинуудта туһалха гэжэ профсоюзна органуудта дурадхагдаа.

(ТАСС).

ҮШӨӨ УРАГШАА ДАБШАХАБДИ

Түрэл партиингаа XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, колхозоймнай гэшүүд үнгэрэгшэ жэлдэ илангаяа эршэмтэйгээр хүдэлжэ гараа. Хүдөө ажахын һалбари бүхэндэ шэнэ амжалта туйлагдажа, саашадаа бүри ехэ зорилгонуудые хараалха арга боломжо олгоо. 1971 ондо тариан, мал ажал эрхилэлгэдээ горитой амжалта туйлаһанайнгаа түлөө колхознай РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, партиин обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй болон КПСС-эй райкомой, аймсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын дүрбэн Улаан тугуудта, мүнгэн шанда хүртөө. Эдэ тугуудаа мүнөөшье жэлдэ алдахагүй гэһэн зорилго колхозниигууднай урдаа табинхай.

Хэдэн жэлэй урда тээ манай «Родина» колхоз аймаг соогоо эгээн гээгдэнги ажахы гэжэ тоологдодог һаа, мүнөө түрүүшүүлэй зэргэдэ найдамтайгаар дабшажа ябана.

Ороохо тариан — манай гол баялиг. Тиимэһээ тэрэниие бүри ехээр абадаг болохын тулада горитой оролдолго хүсэл гаргадагбди. Хэрбээ арбан жэлэй саада тээ гектар бүриһөө 9,4 центнер тариа хуряадаг һаа, юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ га бүриһөө 18,9 центнер ороохо хуряажа, амбаартаа 96 мянга гаран центнер тариа хаагаабди. Гүрэндэ ороохо тариа худалдаха уялга үлүүлэн дүүргэгдээ. Бүхыдөө 25 мянган центнер тариан тушаагдаа. Хүсэд хүрэхэ хүрэнгын үрэһэн хаагдажа абтаа, страховой фонд байгуулагдаа, ниитын малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэгдээ, колхозниигуудта нилээд ехэ хэмжээнэй ороохон хубаагдаа. Тобшохоноор хэлэхэдэ, тариан ажалнай ашаг олзо ехэтэй һалбари болонхой. Колхозой жасада тариан ажалһаа жэл соо 100 мянган түхэриг сэбэр олзо доход оруулагдаа.

Ажалай энэ амжалта миин өөрөө ерээгүй. Тариашад, механизаторнуудай оролдосо, үүсхэл ехэтэйгээр хүдэлдэг болоо. Агротехникын заабари хазагайруулха ушар жэл бүри үсөөрнэ, хүнүүд даалгагдаһан ажалдаа һэшхэлээрээ, харюусалга ехэтэйгээр хандана. Колхоздомнай тракторно-тариан ажалай дүрбэн бригада бии юм. Тэдэнэй ажалые мүнөөнэй эрилтэдэ таарамаар, эрдэм ухаанай туйлалтада харюусамаар эмхидхэжэ шадаһанһаа үйлэдбэриин ашаг үрэ үгэсэнь дээшэлдэг гэжэ бултанда мэдээжэ. Ушар иимэһээ бидэ тракторна бригадануудаа, машинно-тракторна мастерской, гахайн фермэ болон ханишодой бригадануудые ажахын тоосоондо оруулаа һэмди. Тэдэндэ газар, оньһон техникэ болон бусад зэр зэмсэг даалгагдажа үгтэнхэй, хүдэлмэришэ хүнүүдшье хубаарилагданхай, жэл соо гаргашалха мүнгэн зөөриинь лимит, үйлэдбэрилэн абаха продукт-нуудайнь түсэб табигдажа үгтэнхэй.

Һаяхан колхоздомнай тоосоото суглаан үнгэргэгдэжэ, жэл соо хэһэн хүдэлмэриин дүн сэгсологдоод, мүнөө жэлдэ бэелүүлхэ зорилгонууд хараалагдаа. Жэлэй дүн гаргахада, тэрэмнай бултаниие баясуулмаар байгаа. Бүхыдөө нэгэ миллион 303 мянган түхэригэй олзо доход оруулхаар түсэблэһэн байгаа һаа, тэрэмнай 2.750.000 түхэригтэ хүргэгдөө. Тиигэжэ олзо оршомнай 1970 оноойхиһоо 120 гара мянһан түхэригөөр дээшэлбэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ сэбэр олзо доходнай 437 мянган түхэригтэ хүрөө. Үйлэдбэриин ашаг үрэ үгэсэнь 40,6 процент болоо гэхэ гү, али урда жэлэйхиһээ 2 процент шахуугаар дээшэлбэ.

Газарай гектар бүриин ургаса дээшэлүүлгэдэ юун нүлөөлнэб гэбэл, тариалангаа һайнаар элдүүрилээд, минеральна үтэгжүүлгэ, наг шэбхэ ехээр оруулжа, эрхим сортын үрэһөөр тарилга хэһэнһээ болоно. Мүн механизатор, тариашан бүхэнэй үрэ ехэтэйгээр ажаллахынь тулада тэдэниие мүнгэн түлөөһэнэй болон сэдьхэл бодолой талаар һайса урмашуулха зэргэтэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ тариан ажалда хүдэлэгшэдтэ продукци абаха даабариа үлүүлэн дүүргэһэн, түлишэ-тоһодолгын хэрэгсэл, запасной часть гаргашалгада алмалта арьбалалта хэһэнэйнь түлөө, механизаторнуудай хүдэлмэриин стаж болон классайнь түлөө бүхыдөө 82.500 түхэриг мүнгэн нэмэлтэ түлбэридэ үгтөө.

Энээнэй ашаар хүн бүхэн өөрынгөө хүдэлмэридэ оролдосотойгоор хандана. Жэшээнь, үнгэрһэн табан жэлэй туршада колхоздомнай ажалай бүтээсэ 48 процентээр, колхозниигуудай салин хүлһэн 17 процентээр ургаа. Энээниие һайн үрэ дүн гэжэ экономистнууд тоолоно.

Урда жэлдэнь горох обёос хоёрые холижо тариһан газар дээрэ шэниисэ ургуулхада ургасань хараа байса дээшэлнэ гэжэ бидэнэй туршалга гэршэлээ. Тиимэһээ бидэ малай тэжээлдэ горох-обёосой холисые жэл бүри ехээр тариха гэжэ шиидээбди. Нёдондо энэ ургамал 360 гектарта таригдажа, га бүриһөө 20 центнер ургаса абтаа һаань, мүнөө жэлдэ горох-обёосой холисые 600 гектарта хүргэхэмнай. Саашадаа ээлэгдэһэн паар дээрэ ороохото ургамалнуудые таридаг болохо зорилго табинабди. Энээнэй ашаар тарианай ургаса бүри дээшэлхэ, ниитын һүрэг малда хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээлшье бэлэдхэхэ аргатай болоно.

Аймагай олонхи ажахынууд механизаторнуудаар саг үргэлжэ дуталдажа байдаг. Манда тиимэ юумэн байхагүй. Юуб гэхэдэ, Бага-Куналейн СПТУ-гай филиал манай Хара-Шэбэртэ хэдэн жэлэй туршада хүдэлмэрилнэ. Жэл бүри нютагайнгаа арба гаран залуушуулые һургажа, механизатор мэргэжэлтэй болгонобди. Тэдэнэй дунда басагадшье бии. Жэшээнь, дүрбэн жэлэй саада тээ тус филиалые дүүргэжэ гараһан комсомол басаган Галина Сажина бэрхэ механизаторнуудай нэгэн болонхой. Мүнөөшье арба гаран хүбүүд, басагад механизаторнуудай һуралсалда хабаадуулагдана.

Мал ажал тухай хэлэбэл, энэ һалбаримнай һүүлэй жэлнүүдтэ горитой амжалта туйлаа. Рахай үсхэбэрилхэдэ гарзатай гээд зариманшуул тоолодог. Коммунист, ветеринар мэргэжэлтэй Н. Ц. Доржиевай хүтэлбэрилдэг гахайн фермэ гурбан жэл удаагаар сэбэр ашаг олзо оруулна. Гүрэндэ мяха худалдаха даабариа 112,2 процентээр дүүргээбди. Тушаагдаһан мяханаймнай хахадһаа ехэниинь гахайн мяхан юм. Бүхыдөө 2500 центнер гахайн мяхан тушаагдаа. Энэмнай 1000 толгой бодо мал тушааһантай адли болоно бшуу.

Бүхы юумэмнай урагшатай һайн ябана, нэгэшье дутагдал үгы гэжэ хэлэхын аргагүй юм бээз. Нэн түрүүн һү һаали мүртэйгөөр дээшэлнэгүй. Энээндэ олон шалтагаан бии. Нэгэдэхеэр, хүсэд хүрэхэ һайн шанартай, шэмэ ехэтэй тэжээл үшөөл багаар бэлэдхэгдэнэ. Малай үүлтэр бирагүйшэг. Үнгэрэгшэ жэлэй һүүл болотор үнеэднай һайн байрагүй байгаа. Эдэ бүгэдэнһөө уламжалан, гүрэндэ һү худалдаха түсэб дүүргэгдэнгүй үлэшөө. Эдэ дутагдалнууд мүнөө усадхагдажа байнхай. 600 үнеэдэй байха типовой комплексно фермэ барижа, ашаглалгада тушаагаабди. Ниитынгээ һүрэг малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэдэг болохын тулада сабшалан һайжаруулха тусгаар оньһожоруулагдаһан отряд эмхидхэхэмнай. Иимэ отряд урдань манда үгы байһан. Һайжаруулагдаһан бэлшээри бии болгожо хорёолхо зорилготойгоор мүнөө һургааготологдожо байна. Үнеэдэйнгээ үүлтэр һайжаруулхын тула 100 эмэ хашарагуудые ондоо тээһээ худалдажа абахамнай. Тиихэдэ фермэдээ байһан эгээл һүтэй үнеэдые илгажа, тусхай гүүртэ болгоод, нэгэ дал соо һайн тэжээл дээрэ байлгаха, харууһалха, тэдэнһээ абтаһан эмэ тугалнуудые үнеэд болгохо зорилготойбди. Гурбан жэлэй үнгэрөөд байхада колхозоймнай үнеэд булта һайн үүлтэрэй болохо зэргэтэй. Мүн һайн үүлтэрэй 15 эрэ гахай, 25 хуса худалдажа абахамнай.

Саашадаа туйлаһанаараа һанаагаа амарангүй, улам эршэмтэйгээр хүдэлхэ, һү, мяха, ноохо, ороохо тариа бүри ехээр гүрэндөө элбэгээр худалдадаг болохо гээшэ бидэ, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй гол зорилго мүн. Мүнөө жэлдэ манай колхоз гүрэндөө 23 мянган центнер тариа, 4000 центнер хартаабха, 1130 центнер овощ, 7020 центнер һү, 4.200 центнер мяха, 190 центнер ноохо худалдажа, хамта нэгэ миллион 405 мянган түхэригэй олзо доход оруулха уялга абанхай.

Хэлэһэндээ хүрэхын, абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тула колхозниигууднай хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхэ байна, хүдэлнэшье.

К. БЕЛОУСОВ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой түрүүлэгшэ.

МАЛ ШАХАЛГАДА—ГОЛ АНХАРАЛ

Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ аймагаймнай үхэршэд Эхэ орондоо 3 мянган центнерһээ дээшэ мяха тушааһан юм. Гүрэндэ худалдагдаһан мяханай 15 процентнь үхэрэй мяхан болоно. Аймагай ажахынуудай үхэршэд шахамал бүхэнөө 359 килограмм болгоо гэхэ гү, али энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 28 килограммаар ехэ.

Харин мяханда үүсэлгэдэһэн хашарагуудай шэгнүүр дунда зэргээр 335 килограмм болоһон байна. Карл Марксын, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай, Сэлэнгын совхозой гүрэндэ тушаагдаһан хашарагууд энэ шэгнүүрһээ доошо болоо. Теэд олонхи ажахынуудай шахамалнуудай шэгнүүр аймагай дунда зэргын дүнгһөө дээгүүр байһаниинь һайшаамаар.

Эдэ тоо, баримта юу харуулнаб гээд хаража үзөе. Шахамалнуудые байлгаха һайн байра байдалтай ажахынууд, энэ хэрэгтэ эзэн ёһоор хандаһан үхэршэд һайн үрэ дүн туйлажа шадаа. Аймагай ажахынуудай гүрэндэ ябуулһан шахамалнуудай 21 процентнь дунда зэргын, тэрэнһээ доошо сэгнэлтэтэйгээр абтаа. Илангаяа Ленинэй, Карл Марксын, XX партсъездын, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозууд, Сэлэнгын совхоз туранхай мяха тушааһан байна. Тус совхоздо гүрэндэ мяха тушааха түсэбэй дүүргэлтэ шахардуу.

Энэ хүдэлмэри Химнын совхоздо ямараар ябуулагданаб гээд хаража үзэе. Ажахын үхэршэд тушаагдаха малаа һайнаар шахажа, гүрэндэ тарган мяха тушааһан. Ябуулагдаһан малайнгаа 48 процентын толгой бүхэниие 350 килограммда, 20 процентые—400 килограммда хүргэһэн байна.

Үнгэрһэн жэлэй дутагдалнуудые усадхажа, гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб, даабариие үлүүлэн дүүргэхэ хэрэггые эндэхи хүтэлбэрилэгшэд анхарха зэргэтэй.

В. САМБУЕВ.

БҮТЭЭСЭМНАЙ БАГА БЭШЭ

Жэлэй эхинһээ эдэбхитэйгээр ажаллажа байнабди. Январь һарын даабариһаа гадуур 20 тонно продукци бүтээн гаргажа, түмэр замшадта эльгээгдээ. Февралиинишье даабари үлүүлэн дүүргэгдээ.

Шэрэм шудхагшад ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадана. Энээн дээрэһээ халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ ха юм. Жэшээлхэдэ, Николай Ковалёв арбаад жэлдэ шэрэм хайлуулагшаар хүдэлнэ, технологи һайн мэдэхэ болоһон. Халаан соогоо 36—37 тонно шэрэм хайлуулха даабариа 42 тоннодо хүргэдэг байха юм.

Тэрэнэй оролдолго шадабариһаа боложо, шэрэм шудхагшад минута соошье миин байдаггүй. Тиигэжэ халаан соогоо тормозой 3100—3200 колодко шудхажа, үндэр амжалта туйлана. Шэрэм шудхагшад А. Зангеев, Ц. Нелюбин гэгшэд халаанайнгаа даабари хододоо 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, продукциингаа 97—98 процентыень эрхим шанартайгаар техническэ хиналтын таһагта тушаана. Шэрэм шудхалгын цехэй хүдэлмэришэд «нэгэн бултанай түлөө, булта нэгэнэй түлөө» гэһэн уряа доро[...] Иигэжэ бэе бэедээ хам[...]тэй зэтэйгээр ажаллад[...] цехэй коллектив үндэр[...] туйлажа шадана.

А. ТАПХ[...]
ЛВРЗ-гэй шэрэм шу[...]гын цехэй нача[...]

ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ ГАРАБА

Манай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо һүнэй хоёр фермэ бии юм. Түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ хоёрдохи фермын коллективэй туйлаһан амжалтанууд тухай хөөрэжэ үгэмээр. Тус фермын һаалишад хэдэн жэлэй туршада аймагтаа эгээл гээгдэнги ябадаг һэн. Хайшан гээд эндэхи һаалишад һү һаалияа дээшэлүүлжэ шадааб гэжэ тогтохо шухала. Эндэхи малшадай ажал хүдэлмэриеэ зүбөөр эмхидхэдэг, тэрээндэ эзэн ёһоор хандадаг болоһоной ашаар эндэ ехэ һүн һаагдадаг болоо бшуу. Эндэ 8 һаалишан 200 үнеэ харууһалдаг юм. Үнеэд машинын хүсөөр һаагдана. Шэбхэ шабааһа гаргаха хүдэлмэри мүн лэ оньһожоруулагданхай.

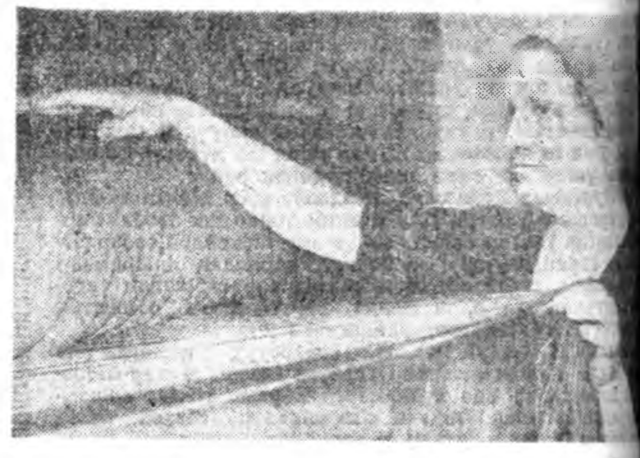
Үнгэрэгшэ жэлэй энэ хугасаада тус коллектив сүүдхэдээ оройдоол 590 килограмм һү һааһан һаа, харин мүнөө 1250 килограмм һүн һаагдана. Һү һаалиин эрид дээшэлэлгэдэ социалис мүрысөөн ехэ нүлөө үзүүлээ. Мүн һаалишан бүхэн социалис уялга баталжа абанхай. Мүрысөөнэй дүн арба хоноод лэ сэгсологдоно. Удаань эрхим үрэ дүн туйлажа гараһан һаалишанай ажалые харууһан тусхай бюллетень гаргагдажа, улаан буланда эли газарта үлгэгдэнэ.

Фермые даагшаар коммунист Павел Георгиевич Оглотков ажаллана. Һү һаали дээшэлүүлгэдэ энэ ажалша бэрхэ нүхэрэй хубитань бии гэхэдэ алдуу болохогүй. Гадна һү һаалиин эрид дээшэлэлгэдэ үбһэ тэжээлэй бааза нүлөөлөө. Һаалишад зооветмэргэжэлтэдэй табиһан рационой ёһоор үнеэдээ саг соонь эдеэлүүлнэ.

Һү һаалгаараа эндэхи коллектив ажахы соогоо хододоо түрүү зэргэдэ ябадаг нэгэдэхи фермын һаалишадые ахижа гараа. Һү һаалиин 2-дохи фермын һаалишад гүрэндөө элбэг дэлбэг сагаан эдеэ тушаажа, түсэбэй дүүргэлтэдэ өөһэдынгөө хубитые лаб оруулха гэжэ этигэмээр.

А. ИШИГЕНОВ,
колхозой парткомой секретарь.

Загарайн аймаг.

Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикада үни удаа[...] ажаллажа ябаһан Епистимея Калашникова хүдэлмэ[...]рээ шалгарна. Тэрэ үдэрэйнгөө нормые ходо тооной 1[...] дүүргэдэг. Түрүү хүдэлмэришэн Епистимея Калаш[...] жэлэйнгээ түсэбые 4,5 жэл соо дүүргэхэб гэһэн уял[...] юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. Калашникова. Д. БАЛДАНО[...]

ЗОРИҺОНДОО ХҮРЭХЭ

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо хурьга абалга түлэг дундаа. Һаяхан бидэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Мария Георгиевна Сахияевагай отара ошобобди. Һаянай байдалаар эндэхи хонишод хаража байһан 660 хониндһоо 360 гаран хурьга абажа, һайнаар түлжүүлжэ байна.

— Мүнөө жэлдэ манай отарын хонишод түрүүшынхеэ хурьгалха зуһаг хонин бүриһөө 95 хурьга түлжүүлхэ гэһэн социалис уялгатайбди. Даажа абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэхээр хонишоднай зориглонхой. Агууехэ СССР ороной 50 жэлэй ойн баярта дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оронхойбди, —гэжэ Мария Георгиевна хөөрэнэ.

Эндэ дүй дүршэл ехэтэй хурьгашан Дулмажаб Мансарунова, хоёрдохи гарай хонишон Цэцэг Андреева болон бусад ажаллана. Эндэхид хонидоо бүхы зоотехническэ заабариин ёһоор эдеэлүүлнэ. Өөдэргэн болоһон хурьгадта сэл хүхэ үбһэн, минеральна тэжээл элбэгээр үгтэнэ. Хонишод наруули дулаан үдэрнүүдые хэрэглэжэ, хонидоо хагданда адуулна.

Хабарай хагсууда үбһэ тэжээлгүй болоһон малшадта бэрхэтэй үе болодог гэжэ эндэхи малшад һайн ойлгоно. Хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээлтэйшье һаа, хонишод тэрэнээ гамтайгаар гаргашалхые оролдоно.

Энэ ажалша бэрхэ коллективэй үгэдөө хүрэхэ байһандань этигэмээр.

В. БАШАРОВ.

Зэдын аймаг.

Коммунист Долгор Будаевна Будаева һуралсалай «Байгал» ажахыда гурбан жэлэй туршада таһалгаряагүй гарза хоролтогүйгөөр абаһан түлөө ондо оруулна. Үнгэрһэн жэлдэ хонишон зуун эхэ хонин бүриһөө 111 хурьга абаһан юм. Энэ жэлдэ зуун хонин бүриһөө 120 хурьга абахаар эрмэлзэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Б. Будаева.
Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ХОЛЫН БАЙРАНУУДАЙ НЭГ[...]

Хирэ хирэ болоод лэ түрэл нютагайнгаа хүдөө тосхонуудаар ябахадаа хүнүүдтэйнь уулзажа, ажал хүдэлмэриинь амжалтануудтай танилсахада урматай байдаг.

Дэби нютаг Ахын аймагай «50 лет Октября» колхозой эгээл холын отделениин нэгэн юм. Даб гэһээр һанаһан соогоо Дэби гол руу табилуулхагүйш даа. Зунай, намарай үедэ тиишэ эмээл морёор, үбэлдөө машинаар ябажа хүрэдэг юм. Үбэлэй үедэ Дэби гол тошоор халижа, тиишэ ошохо харгы хүшэр болодог. Ганса нэгээрээ иимэ харгыгаар ябахань ехэ аюултай. Тиимэһээ олоороо хамтаран Дэби тээшэ зоридог заншал бии юм.

Ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй тиишэ ошохоор гарабабди. Уданшьегүй Хүүргэ тосхон хүрэжэ, саашанхи харгы замай ямар байһые тэндэхи зонһоо һуража абабабди.

— Харгы бараг, һайб үгы. Манай урда тээ хэдэн хүн «Газ-66» түхэлэй машинада ашагдаһан эдеэ хоол, холын малшадай түрүүшын хэрэгсэлнүүдые абаад ябана. Машинын жолоошод найдамтай хүбүүд. Һанаа зоболтогүй, — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Аюша Пунсыкович Нялханов манда хөөрэбэ.

Уданшьегүй Дэбиин аман хүрэжэ, голой мүльһэн дээрэ гарабабди. Зузаан мүльһөөр хушагдаһан Дэби гол аали намдуу байгаа һэн. Хэдэн часай туршада елэгэр мүльһэн харгыгаар табилуулһанай удаа Бэлшэр һуурин хүрэжэ ерэбэбди. Эндэ колхозой эрхим малшан, аймагай Соведэй депутат Василий Цыреторович Наханцаков Анфиса Аюшеевна нүхэртэеэ ажаллана. Эдэ нүхэднай олон жэлэй туршада хамтынгаа мал харууһалһан, дүй дүршэл ехэтэй хүнүүдэй нэгэн юм.

Даажа абаһан ажалдаа харюусалгатайгаар, эзэн ёһоор хандаһан малшад һайн үрэ дүн туйлажа шададаг ха юм даа. Тэдэнэй хаража байһан мал жэлэй ямаршье сагта тобир тарган байдаг. Наханцаковтан үнеэдһээ жэл бүри олон тугал абадаг заншалтай. Ажалдаа амжалта туйлаһанай[...] силий Цыреторович «[...]хим малшан» гэһэн нэ[...] хүртэһэн юм.

Эндэһээ тээ саа[...] Һалуу тосхондо х[...] бэбди. Эндэ комму[...]мир Самаев ажал[...]димир мүнөө үедэ 10[...] бай мал харууһална[...] Самаев хада, уулын [...]дые шадамар бэрхээр [...] хаража байһан мал[...] бэлшээдэг заншалтай. [...] бригадада Матвей М[...] димир Шараев гэгшэд [...]

— Дэбиин малшад [...] нүхэд даа. Үбэлэй [...] тэндэшье, зунай аа[...]шье харууһалжа бай[...]лынь һайн байдаг,—[...]нов манда омогорхон [...]

Тус бригадын бриг[...]рай Убашеевич Жужа[...]лэмээр. Энэ нүхэрнай [...] нютагтаа колхоз бай[...] нэгэн. Намсарай Уб[...]шадтаа ходо ябажа ба[...] нэртэеэ уулзажа, ажа[...] тухайнь хөөрэлдэдэг, [...] тань тааруу зүбшэл [...]

— Манай бригад[...] 1971 ондо ехэхэн ам[...]жа шадаа һэн. Үнгэр[...] дүнгөөр коллективнай [...] райкомой, аймагай С[...] сэдхэхэ комитедэй [...] Улаан тугта хүртэһ[...] сэбтэ табан жэлэй хо[...]дэ һайн үрэ дүн туй[...]шан бүхэмнай эрма[...] Намсарай Убашеевич [...]

Колхозой центрһээ [...] эндэхи малшадта һа[...] байшангууд баригдан[...] малшад сүлөөтэй са[...] журнал уншахаһаа га[...] шагнажа, һүүлшын [...] дары мэдээд байдаг.

Улаан тугта коллек[...] амжалта туйлажа, СС[...] тогтоһоор түүхэтэ 50[...] ажалай шэнэ бэлэгүү[...] зорилготой.

В. ГА[...]

Ахын аймаг.

КОЛЛЕКТИВЭЙНГЭЭ ТҮЛӨӨ

ТҮНХЭН. Һаамхай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр сүүдхын 195 килограмм һү һааһан Туранай совхозой Могой-Горхоной һаалишад февраль һарынгаа түсэб 120 процентээр дүүргэбэ.

Һаажа байһан үнеэн бүриһөө 216-һаа 279 килограмм хүрэтэр һү һааһан Т. Аюшеева, Р. Дашиева, С. Комиссарова, С. Сымбелова гэгшэд жэшээтэ һайнаар хүдэлнэ.

В. БИЛЬТАГУРОВ.

АЙМАГУУДҺАА МЭДЭЭСЭН[...]

ХОНИШОД СЭДЬХЭЛЭЭ ХАНАНГИ

ХЯАГТА. «Пограничный» совхозой хонишод Намжил Банзаракцаева, Василий Ефимик гэгшэд түл абалгаяа амжалтатай үнгэргэжэ байна.

Хонишодто туһалалсахаяа гараһан аймагаймнай комсомолшууд болон залуушуул отаранууд дээрэ урмашама һайнаар ажаллана.

Жэшээлхэдэ, нүхэр Н. Банзаракцаевагай отарада хүдэлжэ ябаһан Самойлова, Батуева, Арьяева гэгшэдые тэмдэглэмээр байна. Тэдэнэр 646 эхэ хониноо 610 хурьга абаад, нэгэшье гарзагүйгөөр тэнжээжэ байнхай.

Ахалагша хонишон В. Ефимигэй хүтэлбэри доро 5 басагад хүдэлнэ. Тэдэнэй отара дээрэ 550 хурьгад абтаа. «Хурьгаднай булта һайнууд. Тиимэһээ ур[...]набди»,—гэжэ басагад [...]

Хонишодой халуун [...] абалгада хабаадажа ябаһ[...] сомолшууд болон залу[...] мнин лэ хурьга абаад һ[...] харин ниитын хүдэлмэр[...] тэйгээр ябуулна.

Н. БАТОМУНК[...]
ВЛКСМ-эй Хяа[...] райкомой секре[...]

Хани нүхэдэй уулзалга

МАХАРАДЗЕ. (Грузиин ССР). (ТАСС-ай корр). СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярта зорюулагдаһан уулзалгада Украинын Херсонско областиин Геническэ районой тариашадай түлөөлэгшэд болон Армениин Октемберянска районой виноградаршад суглараба. Эдэнэр олон жэлэй туршада хани нүхэрэй ёһоор харилсадаг юм.

Уулзалга гурбан районой ажалай түрүүшүүлэй слёдоор нээгдээ. Тэрээндэ хабаадагшад юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын оной социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай, мүн Советскэ Союзай ойн баярай хүндэлэлдэ абаһан уялганууд тухайдаа хөөрэлдэбэ.

Һүүлээрнь бултадаа Махарадзиин оршондохи Анасеули гэжэ газарта ерэжэ, хани ёһоной паркын эхин һуури табиба. Үнинэй коммунистнууд, эдир пионернүүд, эрдэмтэд, Махарадзевска районой хүдөө ажахын болон промышленна предприятинуудай түрүүшүүл Экади хадын ташаланда суглараба. Украинаһаа, Армениһээ ерэһэн айлшадые хани халуунаар амаршалба. СССР-эй табин жэлэй ойн хүндэлэлэй уулзалгада хабаадагшад нарһанай, хушын табин һөөг һуулгаа.

ОБИИН ОРШОНДОХИ ШЭНЭ ГОРОД

НИЖНЕВАРТОВСК. Ханты-Мансин национальна округ. (ТАСС-ай корр). Ханты-Мансин национальна округой, карта дээрэ Нижневартовск гэжэ шэнэ город бии болобо. Орон доторoo нефтеэр эгээ баян Самотлорско уурхайн олдоһон газарта энэ город мүндэлөөд, тон түргэнөөр хүгжэжэ байна. Һүүлэй табан жэлэй туршада тэрэнэй арад зон дүрбэ дахин олошороо.

Баруун Сибирьһээ абтаһан нефтиин гурбадахи тонно бүхэниие Нижневартовскын хүдэлмэришэд — манай ороной 30 үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд — хэрэглэгшэдтэнь эльгээдэг болохо.

Хотын түхэл шарайнь танигдахаар бэшэ болоторoo хубилпа. Гансахан нёдондо эндэ панельнэ табан дабхар 20 гэр баригдаа. Энэнь һайн түхеэрэлгэтэй мянга гаран байра болоно гээшэ.

Энэ город округ доторoo эгээн һайн соёлой байшантай. Нижневартовскдо ажаһуугшад Түбэй студиин телевизионно дамжуулгануудые харадаг.

Совет орон доторнай

Жэшээтэ ажахы

АЛМА-АТА. (ТАСС). Казахстанай олон ажахынуудта зорюулжа, Алма-Атын эрдэмтэдэй бэлдэһэн, «Урожайный» совхозой экономико-математическа түсэблэлгэ үйлэдбэриин һалбаринууде тааралдуулан зохилдуулжа эрхилхэ жашаа болохо ёһотой. Дүшоод мянган гектар газартай томо ажахын үйлэдбэриин эрхим бүридэл байгууламжа ЭВМ-эй (электронно-тоолол гын машинын) туһаламжаар шэлэгдээ.

Хабарай тарилга эхилбэ

ДАНГАРА. (Таджигай ССР). Ороохо тариа ехээр ургуулдаг Таджигай Дангаринска районой ажахынууд ороохото ургамалнуудые тарижа оробо. Фрунзиин, XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай полинуудта сеялкэнүүд гараа. Колхоз, совхозууд тарилгадаа һайнаар бэлдэнхэй. Бүхы техникэнь тарилгада бэлэн. Дангаринска талын бүхы ажахынуудта хабарай тарилгын тодорхой график табигданхай. Хоёр халаанда ажаллахаар хараална.

Алташадай санаторинууд

ЯКУТСК. (ТАСС). Алданай алташадай Куранах гэжэ посёлогто баригдаһан санаторидо түрүүшын амарагшад ерээ. Эндэ нүүрһэшэд болон барилгашад амарха юм. Эндэ шабараар шабажа, шэлбэһэтэ мододой шүүһэтэй ваннада орожо болохо. Мүн бусад аргаламжа хэгдэхэ.

Энэнь һүүлэй жэлнүүдэй туршада Алданай промышленна болон транспортна предприятинуудай бариһан санаторно түхэлэй эмнэлгын табадахи эмхи болоно. Нютагай иимэ профилакторинууд олон хүниие эдэгээнэ.

Булад арал

БАКУ. (ТАСС-ай корр.). «Кер Оглы» гэжэ катамаранай экипаж Нефтьтэ шулуунууд гэжэ городто дүтэхэн далай соо хоёр зуун тонно тулга зоогоо. Дүрбэн иимэ тулга дээрэ түмэр-бетон хушалта хэхэдэ 3.200 дүрбэлжэн метр талмайтай булад олтирог бии болоно. Энэ олтирог дээрэһээ эгээ олон—28 нүхэ үрөмдэхөөр хараалагдна.

Далайн 50 метр гүнзэгыдэ хэмэл олтирог Каспиин далайн гидротехническэ барилгын түүхэдэ түрүүлэн байгуулагдаба.

Проектын авторнууд — Бакугай «Гипроморнефть» гэжэ институдай хүдэлмэрилэгшэд—тулга бүхэнэй дээрэхи талмайе гурба дахин үргэдхөө. Энэнь барилгые бүхэ, найдамтай болгоно.

Алтан монетэнүүд олдобо

ВЛАДИВОСТОК. (ТАСС-ай корр.). Хуушан гэрэй һууриин булнагые экскаваторшан гэрэй һууриин булангые экскаваторщик Игорь Гамовай түлхихэдэнь, тэндэһээ ёһотой «алтан бороо» адхарба. Городой түбтэхи үнинэй нэгэ гэр задалхада, үнгэрһэн зуун жэлэй һүүл багта Россида бүтээгдэһэн зуун жаран алтан монетэ гаража ерээ.

Хоёр дабхар тэрэ модон гэр Владивостогтохи хуушан гэрнүүдэй нэгэн юм: баригдаһаар ная гаран жэл болоо. Революциин урда тээ энэ гэртэ купецэйхи ажаһуудаг һэн гэжэ наһатайшуул хэлсэнэ.

Городой хуушан гэрнүүд дороһоо үнинэй буу, ном, зураг, революциин урда тээ гарадаг байһан газетэнүүд олдодог. Иимэ олзо музейнүүдтэ дамжуулагдадаг юм.

ШЭНЭ АВТОМОБИЛЬ

УЛЬЯНОВСК. Ленинэй нэрэмжэтэ Ажалай Улаан Тугай орденто заводой главна конвейертэ «УАЗ-469» гэһэн түхэлэй шэнэ машина суглуулагдаба.

Предприятиин мэргэжэлтэд энэ машинаяа дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоһон «газик»—«ГАЗ-09» машинаһаа үлүү болгохо гэжэ хараалханхай. 70 мориной хүсэтэй двигательтэй. Урда хоёр мөөртэнь редукторнуудай хэрэглэгдэһэнһээ тэдэнь түргэн ябасатай [...] Һайн харгыгаар ябо[...] машина часай турш[...] километр зай гатал[...]

Шэнэ автомобили[...] түхэлынь долоон [...] нүгөөдэнь — хоёр [...] 600 килограмм аша[...]хэ байна.

Жэлэй хоёрдохи [...] Ульяновска авто[...] «УАЗ-469» олоор г[...]ха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: [...] машина туршалга[...] байна.

ТАСС-ай фотохр[...]

ҮШӨӨТЭЙН ҮРЭЖЭЛТЭ БАЯН ТАЛАДА

БУРЯАДАЙ ТҮРҮҮШЫН ЭРДЭМТЭ Д. БАНЗАРОВАЙ ТҮРЭҺӨӨР 150 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

...ҮГЖЭЛТЫМНАЙ ...АБСАНГУУД

...бэхэр зуун табин жэлэй ... 1822 оной март һарада ... Үшөөтэй нютагта Буряа... анха түрүүшын эрдэмтэн ... Банзаров түрэһэн юм.

Тиихэдэ манай республика, ..., илангаяа Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз эрдэм... түрэһөөр 150 жэлэй алдар... баяр ёһололой оршон ...дэ тэмдэглэхэнь. Хэрбээ Банзаров түрэл нютагайнгаа ... салуу гудамжануудаар ... абажа хараа һаа, амжал... ...лалтаарнай бүхы сэдь... баясаха һэн ха. Мүн ... Баян дэлгэр, эрхэ сүлөө... ...байдал тушаа эрдэмтэ ходо ...дэг байгаа. Иимэ байдал ... багшын, Октябриин ре...иин ашаар мандан һал-

Арбан долоон жэлэй саана, ... ондо манай колхоз эрдэм... нэрэ мүнхэлжэ абаһан юм. ...гасаада колхознай та... аргагүйгөөр хүгжөө. ... тэрэ үеын зарим тэды ...баримтануудые дурдаагүй ... хүгжэлтымнай табсангууд ...хоор элирхэгүй гэжэ һана-... Арбан долоон жэлэй саа... ...най колхоздо эхэ хонидой ...тара, отара бүхэндэнь 500-... хонид байһан юм. Табан ... толгой һаамхай үнеэд, ... морид тоологдогшо бэлэй. ...дэ хонин бүриһөө оройдоо ... килограмм ноохо хайшал-... һаамхай үнеэн бүриһөө ...-1.000 килограмм һү һаа-... байгаа. Ингээд ерэхэлээрээ, ...хаар юумэн үгы байгаа ... һү зөөдэг тусгаар маши-... ...шье гэжэ байхагүй. Һүеэ һаа-... морёор, сараар ээлжээ-... ...дэгшэ бэлэй. Ороохо та-... ...шье тиимэ элбэгээр ургаа-... гектар бүриһөө дунда зэр-... 6—8 центнер орооһон га-... байгаа.

...59 ондо Д. Банзаровай нэ-...рэмжэтэ колхоз Кировэй нэрэм-... колхозтой нэгэдэжэ, дээ-... Үшөөтэйдэ түб буусатай бо-...лоо. Тэрэ гэһэнһээ нилээд ...бэлалта болоо. Энээхэн ... дотор дууһыень дурда-...лохогүй, харин мүнөө са-... байдал дээрэ тогтоё.

Мүнөө манай колхоз нилээд ..., оньһон техникээр һайса ...гданги ажахы болонхой. ...ы газарынь 41765 гектар ...да эзэлнэ. Тиихэдэ 33.521 ...тар эдлүүриин газар, 8501 ...тар тарялан болоно. Зунай ... халуунда, бороотойдошье ...713 гектар талмайтай бэл-... дээрэ колхозоймнай адуу... мал, дун сагаан хонин һүрэг ...лан бэлшэжэ, шэнээ тамир ... гээшэ. Тиихэдэ 2.307 ...тар сабшалан дээгүүрнай ...торна косилканууд зундаа ...ганажа, хорёод алда һү-... ундын-һундын һубари-

...үрэжэлтэ газараа элдүүрил-... үндэр баян ургаса абажа ... хүнүүдэймнай эбтэй эе-... бүлэдэ буряад, ород, татар, ...рус, украин болон бусад ... ородог гээшэ. Эдэнэр ... эрхэ сүлөөтэ совет ара-... эбдэршэгүй хани нүхэ-... эли бодо гэршэлнэ бшуу. Үшөөтэйн уужам дэлгэр та-... дээрэ олон янзын мэр-... табин гаран механиза-...нууд мүнөө хүдэлнэ. Аха-... нүхэдынь залуушуулые ...шагүй баян дүй дүршэл-... ходо һургажа, зүбшэл һур-... ...лэжэ ябадаг. Үнгэрэгшэ ... үндэр баян ургаса аба-жа, гүрэндэ орооһо худалдаха түсэбөө хоёр дахин үлүүлэн дүүргээбди. Тиихэдэ хүсэд хүрэхэ эрхим шанартай хүрэнгэ хаагдаһан, малай тэжээлдэ хэрэглэгдэхэ, мүн хүн зоной эдихэ орооһон элбэг. Энэ амжалтамнай үндэрөөр сэгнэгдэжэ, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугта колхознай хүртөө.

Гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 100 процентээр, һү — 142 процентээр, нооһо — 101 процентээр дүүргэгдээ. Түл абалга гэмгүй байгаа. Эдэ бүгэдэн колхозниигуудай эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлһэнэй эли бодо гэршэлнэ. Жэшээнь, хонишод Т. Ц. Аюров, Р. Ш. Уланов, Д. Л. Будаев, Л. Д. Идамжапов, Б. Д. Цыденов, һаалишад Д. С. Иванова, Ц-Х. С. Галсанова, Ц. Д. Батуева, З. А. Чагдурова, механизаторнууд Ч. Ж. Бубеев, М. Х. Ахметчин, Ж. Ж. Галсанов, Д. Д. Цыденжапов болон олон бусад социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсажа, эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулаа.

Ажал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэһэнэй, колхозниигуудай оролдолго үүсхэлтэйгээр хүдэлһэнэй ашаар манай ажахы миллионернүүдэй тоодо үни оронхой. Жэшээнь, нёдондо жэлэй олзо доход бүхы дээрээ 324 мянга 849 түхэриг болоһон байна. Тиихэдэ оньһон техникээр хангалга мэдэхээр һайжараа. Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэл манай тарялан дээрэ жара нэгэн трактор (1955 ондо оройдоо найман трактор байгаа), хорин зургаан комбайн (1955 ондо зургаахан комбайн байгаа) хүдэлөө. Бүхы байра байдалнай электрын элшэ хүсөөр хангагданхай.

Жэлһээ жэлдэ колхозниигуудай ажаһуудал һайжарна. Нютагай сельпо ганса нёдондо нэгэ миллион 211 мянган түхэригтэ эд бараа худалдаһан байна. Улаан-Үдын, мүн аймагай магазинуудһаа хэды шэнээн эд бараа абадаг гээшэб.

Юһэдэхи табан жэлдэ бүришье ехэ юумэн хэгдэхэ байна. Мүнөө колхозоймнай хорёо соо 2850 эбэртэ бодо мал, 37200 хонид, 330 морид тоологдоно. Адууһа малнай жэлһээ жэлдэ олошоржо, колхознай баяжажа байхал. Юһэдэхи табан жэлдэ манай колхоз 54.400 центнер орооһо таряа, 32.500 центнер мяха, 55.301 центнер һү, 8355 центнер нооһо гүрэндэ худалдаха түсэбтэй. Энэнь наймадахи табан жэлэйхиһээ һураггүй ехэ гээшэ.

Гүрэндэ мяха, һү худалдаха энэ жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Түл абалга яһала урагшатайгаар ябажа байна.

Тиигээд ерэхэлээрээ, манай колхоз 1955 онойхидо орходоо нилээд хүгжэһэн, баян ажахы болоно ха юм.

Нютагайнгаа хүбүүнэй, Буряадай анха түрүүшын эрдэмтэн Доржи Банзаровай алдарта ойе угтажа байхадаа, туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, саашадаа бүри ехэ амжалта туйлахые оролдохол байхабди.

В. ШАБАНОВ,
Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз нилээд хүгжэнги, оньһон техникээр гүйсэд хангагданги ажахы юм. Газетымнай энэ хуудаһанда тус колхозой мүнөө сагай байдал, түрүү хүнүүд тухай хэлэгдэнэ.

ПУБЛИЦИСТИКЭ

НЮТАГАЙМ ШАРАЙ

Үшөөтэйн дунда һургуулиин хажуугаар гарахадам юундэшьеб даа тэрэ холын барга дүлии байдал ухаандам һэргэн һанагдажа, сэдьхэлдэм хэлэшэгүй уйдхартай болодог. Тиигээд?... Үбгэн хэнзэ сэдьхэлни налайжа, баяраар халин бултилдаг гээшэ. Тиимэ даа. Ушар юуб гэхэдэ, нэгэдэхи классай үхибүүн заримдаа намһаа һайса, оройдоо тордиһогүйгөөр ном уншадаг гээшэл. Энэ тэрэ юумэ тайлбарилжа үгэхэдөөшье яарадаггүй. Үхибүүдэй енеэбхилэл, согтой хүхюун зугаа наадан намайе ходо баясуулдаг. Тиимэһээ би ходо һургуулиин газаагуур ябадагби.

Минии бишыханда тад ондоо байгаа. Намһаа бүри аха, 83 хүрэһэн Мансарун Базарович Базаров наһан соогоо нилээд ехэ юумэ хараһан байха. Үгытэй ядуу малшад хэды шэнээн зобогшо һэм. Саг үргэлжэ ган гасуур болохо, адууһа мал туража үхэхэ, элдэб үбшэн тахал хүнүүдые туляаха.

Мүнөө пенсидэ байдаг Балдан Будаевич Банзаракцаевтай хөөрэлдэхэдэ, бүри урдань манай эндэхи зон малайнгаа хойноһоо нүүжэ ябаһан юм гэжэ хэлэдэг. Колхозоймнай түб буусада урдань нэгэшье үрхэтэ айл байгаагүй, нэлэнхы тала нэмжыһэн гэхэ. Газар элдүүрилдэггүй; харин адууһа малаа, ангай арһа орооһо талхаар андалдадаг байһан юм.

Һургуули, больница, соёлой байшан гэхэ мэтые зүүдэндээшье үзөөгүй ааб даа. Харин тиихэдэ Үшөөтэйн, Гэгээтын, Дэрэстэйн дасанда хүнүүд үдэр һүнигүй харгылжа, мэхэшэ ламанарта һүүлшынгээ зөөриеэ үгөөд, «һанаа садхалан, гэдэһэ хооһон» бусадаг байгаа. Гэгээтын дасанда 500, Үшөөтэйн дасанда 60-аад ламанар исалжа һуунхай, хүн зониие шадахысаа мүлжэһэн юм. Тэрэ үедэ арбаад шахуу обоо тахижа, лама, бөөнэрые жаргуулдаг байһан гэхэ.

Тиихэдэ мүнөө ямар болоо гээшэб! Одоо баясамаар, омогорхомоор. Иимэ байдал Ленинэй партиин, Октябриин революциин ашаар мүндэлөө бшуу. Ленинэй национальна политикын элшэ туяа доро манай Үшөөтэйн хүн зон, бүхы совет арадуудтал адли, зол жаргалаа эдлэжэ, ажахыгаа бүри баян болгоно. Үшөөтэйн хүбүүд, басагад Совет засаг нютагтаа байгуулха, тиигээд хамтын ажахы эмхидхэхэ хэрэгтэ халуунаар хабаадалсаа.

Колхозой түб буусын тэгэн дунда хүшөө бодхоогдонхой. Энэ хүшөөгэй хажуугаар гарахадаа малгайгаа абажа, бодолгото болон зогсодогби. Буу гартаа баринхай, аяар тэрэ үндэрнүүд дээгүүр һүрөөтэй хёрхоор шэртэһэн сэрэгшэ хүбүүн (хүшөө) Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда баатарай үхэлөөр унаһан нютагайм хүбүүдэй гэрэлтэ дурасхаалые мүнхэлэн зогсоно.

Иимэл хадаа манай Эхэ орон эгэршэгүй хүсэтэй, иимэл хадаа марксизм-ленинизмын үзэл суртал, сэсэн мэргэн һургаал эгүүридэ мүнхэ.

Үшөөтэйнгөө уужам гудамжануудаар яаралгүйхэн алхалнаб. 452 үрхэтэ айл. Хооһон талада ургажа бодоһон нютаг. Табан гудамжаарнь дэнхэгэр томо гэрнүүд аржылдана. Хуушаржа һалаһан гү, али хэлтышэһэн гэрнүүд байхагүй. Һургуулиин интернадай хоёр дабхар байшанда 124 үхибүүд байжа һурана. Холын отара, фермэнүүд дээрэ хүдэлдэг хонишод болон малшадай үхибүүд гээшэ. Согтой хүхюун үхибүүдыемнай 32 багшанар һургана.

Мүнөө сагай эрилтэдэ гүйсэд харюусама түхеэрэлгэтэй соёлой байшантай зэргэлээд хүүгэдэй саад, амбулатори, стадион, бүри саанань машинно-трактор заһабарилдаг мастерской, столово, хэлхеэ холбооной таһаг, библиотекэ, айлшадай буудаг гэр. Городой түхэлтэй боложо байһан тэмдэг одоол энэ гээшэ. Манай Үшөөтэйдэ үзэг бэшэг мэдэхэгүй хүн байхагүй. Үшөөтэйнхид 750 хэһэг элдэб янзын журнал, 800 хэһэг газетэ абажа уншадаг. Телевизор, радио айл бүхэндэ бии.

Байза даа, тэрүү тэндэ Ламажаб Лубсановай газаа хэнэй «Волга» ерээд байна хаб? Али юун бэ, өөрынь «Волга» ха юм. Л. Лубсанов одоо ажалша бэрхэ хүн гээшэ.

Юһэн айл үмсэдөө «Волга» машинатай. Тиихэдэ хонишоднай захаһаа хүнгэн машина абаха шадалтай. Олонхи гэр бүлэнэр өөрын мотоциклтай.

Үхибүүдэй сэлмэг һайхан енеэбхилэл, согтой хүхюун зугаа наадан. Бүгэдөөрэн һурана. Элдэб янзын мэргэжэлтэд, эрдэмтэд боложо гараха, түрэл нютагаа бүришье гоё һайхан болгохо.

Ц. ГАЛСАНОВ,
пенсионер, 1945 онһоо КПСС-эй гэшүүн.

ЭРДЭМТЫН ОБРАЗ ЗОРИГЖУУЛНА

Репортаж

Үглөө бүри һургуулидаа ерэхэдэм, үхибүүд Доржи Банзаровай буланда олоороо сугларанхай, һонирхолтой гоё зурагуудые хаража, сэсэ буляалдажа байдаг.

— Байза, энэ зурагуудые хэн зураа гээшэб? Ёһотой уран зураашын бүтээл шэнги харагданал, — гэжэ нэгэнииинь гайхаха.

— Хэнэй зураһые мүнөө болотороо мэдэнэгүй залши. Ягааб даа, арбадахи класста һурадаг Санжи Донгитов Борис Ринчинов хоёр зураа һэм шуу, — гэжэ хоёрдохинь мэдээшэ болохо.

Манай һургуулида табан зуу гаран үхибүүд һурадаг. Эхин классуудай үхибүүдэй олонхидтонь һайшаагдаһан зурагуудай авторые таняашьегүй ябажа болоо. Уран зохёолшо Ч. Цыдендамбаевай бэшэһэн «Банзарай хүбүүн Доржо» гэжэ романай удхаар хэгдэһэн эдэ зурагуудые харахада, Буряадай элитэ эрдэмтэ Д. Банзаровта үхибүүдэй хэлбэришэгүй дуратайе ойлгохоор бэлэй. Романай удхада одоо таарулжа хэгдэһэн зурагууд гээшэ. Эрдэмтын балшар — бага наһан. Хяагтын ород - монгол һургуулида һуралсаһан хаһа, тиигээд аяар холын Казань хото мордоһыень зураглан харуулаа.

Энэ буланда ороогүй үхибүүн байхагүй. Эрдэмтын ажал ябуулгатай, ажабайдалтай танилсахаһаа гадуур, Д. Банзаров тухай бэшэгдэһэн номуудые уншахэ аргатай.

Доржи Банзаровай бага ябахада манай Үшөөтэйдэ һургуули байгаагүй. Хэрбээ мүнөө сагайхнар бодохо болоо һаа, Борхонов Банзарай табан үхибүүд бүгэдөөрэн эрдэмтэй болохо һэн ха.

Тиихэдэ мүнөө манай Үшөөтэйн дунда һургуулида үхибүүдэй согтой хүхюун енеэдэн, сэсэ буляалдаан замханагүй. Иимэ һайхан ажабайдал тухай Д. Банзаров ходо бодомжолдог байгаа.

Жэшээнь, дүрбэдэхи классай үүдэ татая Эдир уншагшадай конференци боложо байна. Ч. Цыдендамбаевай «Банзарай хүбүүн Доржо» гэжэ романиие зүбшэн хэлсэнэ.

— Доржо хүбүүн һүбэлгэн ухаансар, үгэ дууламгай, ном судартаа шунанхай байһан юм. Энэ хадаа Дамбанимаева Эржэнэ гээшэ. Һүүлээрнь Сандитов Валера, Иванова Люда, Ширапова Галя болон бусад пионернүүд элидхэл хэжэ, багшанарые баясуулаа.

Һургуулиимнай агитбригада Доодо-Үшөөтэй, Сагаатай, Гэгээтэ нютагуудта ошожо, эрдэмтын алдарта ойдо зорюулагдаһан концерт табяа. «Банзарай хүбүүн Доржо» гэжэ романһаа «Борхоног» гэжэ хэһэгыень абажа найруулаад, нэгэ үзэгдэлтэй зүжэг болгожо табяабди. Рольнуудтань арбадахи классай һурагшад Цыденжапов Баир, Доржиева Наташа, мүн дээрэ дурсагдаһан зураашаднай наадажа, харагшадай магтаал һайшаалда хүртөө бэлэй. Гадна поэт Н. Дамдиновай «Доржо Банзаров тухай дуун» гэжэ поэмэһээ хэды хэһэгүүд уншагдаа.

Нютагаймнай хүбүүнэй гэрэлтэ һайхан образ бидэниие ходо зоригжуулжа, эрхим шударгыгаар һурахыемнай уялгална.

Д. БАЛДАНОВА,
Үшөөтэйн дунда һургуулиин ахалагша пионервожата.

УГАЙ МЕХАНИЗАТОР

Очерк

Газаа үшөө харанхышаг. Цыдендамбын һэрихэдэ, гэр соо нэгэ хүнэй тос-тос гэшхэлхэнь дуулдаха юм. Тэрэ анхаралаашье хандуулбагүй. Комбайнай түерөөн, хүнүүдэй шанга шангаар хөөрэлдэхэ абяан заримдаа дуулдадаг боложо, балайшье гайхабагүй. Хана тээшэ эрьелдээд, шууд халта унтаад абаха гэхэдэнь, үүдэн хахинан нээгдээд, хэншьеб даа газаашаа гараад, үгы болошобо.

«Аба намһаа бүри оройшог ерээ һэн. Мүнөө унтажа хэбтээ ёһотой. Эжы үнеэгээ һаахаяа гараа алтай»... Теэд үүдэнэй нээгдэхэгүйдэ гайхажа, унтаха нойрынь сэлмэжэ, унтариһаа һуха харайн бодобо. Бушуухан хубсалаад, кухнида ороходонь, эжынь сай бусалганхай, мяха шаража байба.

— Абые һэрюулээдүй гүт? — гэжэ Цыдендамба эжыдээ хандаба.

— Юу һэрюулээдүй гэжэ Һаяхана гаража ошоо һэмнэй. Таряа хуряалгын үедэ тэрэмнай унтахаяа болидог һэм шуу. Комбайнһаа ондоо юумэ хэрэгсээнэгүйл, — гэжэ эжынь хэлээд, сай аягалба.

— Абаһаа баһа гээгдэжэ бодоболби. Ямар жэгтэй юм. Өөдэгүй унтаана хүн болонолтайб.

Наранай гарахын урдахана тарялан дээрэ ерэхэдэнь, ябань үни хада ерэнхэй, комбайнаа тоһодонхой, шүрэб болтыень шангадханхай, мотоорыень түергэжэ сүлөөгүй байба. Чойсүрэн Жалсанович хүбүүндээ ажаглалта хээдүй, комбайнииень шэмээгүйхэн шалгалсаба. Цыдендамба абадаа адли техникэдээ наринаар хандажа, саг үргэлжэ шалгажа, тоһодожо ябадаг. Механизатораар һая хүдэлжэ захалһан хүбүүндээ хамһалсангүй, зүбшэл заабари хэлэнгүй яажа болохоб. Хүбүүн тухайдаа ходо һанаагаа зобожо, механизатор угаа бүри дээрэ үргэжэ ябаһай гэжэ сэдьхэхэнь мүн баһа өөрын удха шанартай. Тиихэдэ Цыдендамба эсэгынгээ найдабариие харюулхые шадалаараа оролдоно.

Эсэгэ хүбүүн хоёр наранай гаратар комбайнуудаа бэлдээд, шүүдэрэй хататар ажал хүдэлмэри тухайдаа хөөрэлдэбэ. Аяар дүшэн жэл механизатораар хүдэлжэ, Үшөөтэйнгөө үрэжэлтэ баян талые элдүүрилжэ, үндэр ургаса хуряажа ябаһан хүнэй намтар һонирхолтой даа.

* * *

1932 оной үбэл Чойсүрэн Жалсанович Бубеев трактористнуудай курсада һуралсаад, хабарай тарилгын эхилхын урдахана МТС-һээ «Колесный» трактор тушаажа абаад, нютагаа ерээ һэн. Урдань трактор хараагүй ябаһан нютагайхидынь гайхалдажа, хахад үдэр тухай тэрэниие тойронхой, эльбэсгээн байжа хараба. Ёдотор хоолойһоонь сахаригтан гарагша утааниинь илангаяа һонирхолтой байгаа бэлэй. Хойноо гурбан анзаһатай плуг шагтагалаад, зүүн үндэрэй хормойе хахалхаяа гарахадань, һонюуша заримашууд дахасалдан ошожо хараа бэлэй. «Үнөөхи газар хахалха түмэр һоёотой гахай гэлсэдэгнай энэ гээшэ гү даа» гэжэ хэлэһыень үнинэй механизатор мартадаггүй.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо аяар дүшэн жэл үнгэршоо, Чойсүрэн Жалсанович техникэтэй нэгэшье жэл хахасадаггүй. Тракторист, тракторна бригадын бригадир. Тиигээд МТС-тэ механигаар хүдэлөө. Тэрэнэй ухаан бэлиг, уян бэрхэ гарнууд захагүй олон техникэ амидаруулжа, Үшөөтэйнгөө тарялан дээрэ гаргаһан байха. Шофер, комбайнер, колхозой ахамад инженер, баһа тракторна бригадын бригадир.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилхэтэй хамта сэрэгтэ ошожо, дайнай дүүрэтэр зүүн фронт дээрэ ябалсажа, япон этэгээдүүдые бута һамна сохилсоо. Тэрэ баатаршалга гаргаа. Мянган, миллион совет сэрэгшэд мэтэ Эхэ ороноо эрэлхэг зоригтойгоор хамгаалалсаа; алуурша муухай дайсадые һэегүй сохилсоо. Һанахада бэлэн юм бэзэ. Зүгөөр бүхы фронтын амжалта сэрэгшэ бүхэнэй добтолгоһоо дулдыдадаг байгаа бшуу. Тиихэдэ Ч. Ж. Бубеев үдэр бүри добтолгодо ороо, илалтын үдэрые дүтэлүүлэлсээ.

Дайнай үедэ Чойсүрэн Жалсанович бүришье харюусалгатай, одоо аюултай газарта ото ябалсаа. Ушар юуб гэхэдэ, раци түхеэрэгдэһэн тусгаар машина жолоодожо, дайнай хүшэр харгыгаар ябаа ха юм. Дайсанай самолёдууд машинадань нэгэтэ бэшэ добтолоо. Талаанинь болоходоо, нэгэшье бомбо ойро дүтэнь тэһэрээгүй. Шадамар бэрхэ жолоошон машинаяа энэ тэрээгүүр годируулан байжа зуралзаад, дээрэхи рацияа ямаршьегүй абарһан байха. Дайшалхы даабариһаа нэгэтэ ерэхэдэнь, командир бүхы сэрэгшэдые жагсаалда байлгаад, бултанай хараһаар байтар «Шэн габьяагай түлөө» медаль энгэртэнь зүүлгээд, баруун гарыень шангаар бария һэн. «Советскэ Союзда алба хэнэб!» гэжэ коммунист Ч. Ж. Бубеев ёһолоо бэлэй. Тиигэжэ Үшөөтэйн хүбүүн дайнай дүүрэтэр тэрэ машинаяа жолоодожо, арбаад мянган километр хэһэн байха.

* * *

Шүүдэрэй хатахатай сасуу эсэгэ хүбүүн хоёр комбайнуудта һуугаад, хоёр үдэрэй саана сабшажа унагааһан баалнуудаа суглуулжа, хойно хойноһоо һубарилдан ябашоо һэн. Нэлэнхы уужам таряалангай саада захада хүрэхэдэньшье, үнөөхи улаан тугхануудынь үглөөнэй улаан наранда улаабхин далбажа, эсэгэ хүбүүн хоёрой социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябаһые гэршэлхэ юм.

Нёдондо намар Ч. Ж. Бубеевые хүсэхэ комбайнер Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо үнэхөөрөөшье үгы байгаа. Нёдондо энэ колхоздо тарян хэзээ хэзээнэйхиһээшье һайса ургажа, комбайнернууд шадал зэргээрээ мүрысөө. Үнинэй механизатор 206 гектар тарялан баал болгожо сабшаа, тиихэдэ 400 гектар тарялангай баал суглуулжа наншаһан юм. Бүхы дээрээ 6091 центнер орооһо сохиһон болоно бшуу. Цыдендамба эсэгынгээ үгэһөө гэшхэн һагад ябаһан аад, шууд арайхан хүсөөгүй байшоо. Тиибэшье колхоз соогоо хоёрдохи һуурида гараа.

— Абатай тэнсэжэ хүдэлхэнь үнэхөөрөөшье бэрхэтэй байгаа. Тиигэбэшье ёһотой һайн журамтай бологдоо, техникэдээ эзэн шэнги хандажа һураабди, — гэжэ Цыдендамбын хэлэхэдэ, Чойсүрэн Жалсанович енеэгээ һэн.

Мүнөө Ч. Ж. Бубеев МТМ-гэй эгээ харюусалгатай ажал хэнэ. Үглөөнэй найман саг багта мастерскойдо ошоо һаатнай, түлишын түхеэрэлгын хажууда наһатайшаг боложо ябаһан хүн зогсонхой, агаарай дарасые шалгаха юм. Эндэ механизатор бүхэн хүдэлжэ шададаггүй. Ажал хэрэгээ һайса мэдэхэ, одоо дүй дүршэлтэй хүнүүд хүдэлдэг гээшэ. Тиихэдэ Чойсүрэн Жалсанович хүдөө ажахын техникые табан хургандаал адли мэдэнэ.

Үнинэй механизатор ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Орооһоной склад, һаалиин фермэдэ тэрэнэй гэнтэ хүрэжэ ерэхэдэ, хүнүүд гансата һэр-мэр, гэлдээдхидэг. Миин лэ сагаа үнгэргэхэ гэжэ ерэдэггүй. Ажалай журам шалгажа, недели бүхэнэйнь тоо бүридхэлые хинан харахаяа ерэдэг. Ушар юуб гэхэдэ, Ч. Ж. Бубеев арадай хиналтын отделениин бүлэгэй гэшүүн юм. Дутагдалнууд тухайдань парткомдо мэдээсэжэ, дары бушуу хэмжээ абахыень һануулжа байдаг.

Ленинэй дурасхаалта, мүн ВДНХ-гай бронзо медальнуудаар шагнагдаһан Чойсүрэн Жалсанович Бубеев энэ зун механизатораар хүдэлһөөр дүшэн жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхэнь. Тиигэбэшье социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябажа, залуу механизаторнуудые дундаршагүй баян дүй дүршэлдөө һургажа, эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулхые найдуулна.

М. ОСОДОЕВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү механизатор Ч. Ж. Бубеев.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТҮРҮҮШҮҮЛ УРМАШУУЛАГДАБА

ДОСААФ-ай комитедүүдэй дунда 1971 ондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүнгые ДОСААФ-ай Буряадай обкомой президиум hая гаргаба.

Улаан-Үдэ хотын районуудай комитедүүдэй дундаhаа Советскэ районой комитедтэ дамжуулгын Улаан туг болон спортивна hуралсалай 120 тухэригэй хэрэгсэл барюулагдаа. ДОСААФ-ай энэ райкомой түрүүлэгшэ нүхэр Патрушев, инструктор А. Наумов гэгшэд обкомой грамота болон мүнгэн шанда хүртэбэ.

2-дохи hуури эзэлhэн Железнодорожно районой комитет 90 тухэригэй шанда хүртөө. Комитедэйнь түрүүлэгшэ инструктор хоёрто мүн лэ мүнгэн шан барюулагдаhан байна.

ДОСААФ-ай хүдөөгэй аймагуудай дунда 1-дэхи hууринда хүртэхөөр комитет байгаагүй. Тиимэhээ Захааминай, Прибайкалиин аймагуудай комитедүүд удаадахи hууринуудта хүртөө бшуу. Түрүүлэгшэнэр болон инструкторнуудынь грамотаар, мүнгэн шангаар урмашуулагдаба.

Г. ЗЫБИНА,
ДОСААФ-ай обкомой түрүүлэгшын орлогшо.

ХҮҮГЭДЭЙ НОМОЙ hАЙНДЭР

Хүүгэдэй республиканска библиотекэдэ эдиршүүлэй номой долоон үдэрэй hайндэр ургажадэр эхилбэ. Тэрээндэ зорюулагдан, нэмэл выставкэ эмхидхэгдээ. «СССР-эй 50 жэл», «Бидэ Буряад орондо ажаhуунабди», «Алдарта пионериин 50 жэл», «Онтохонуудай орон нютагта», «Хүүгэдэй номой hайндэр — таанарайшье hайндэр, түрэлхид!» гэхэ мэтэ гаршагуудынь олоной hонирхол татана. Түрүүшын гаршагуудhаа тухайлхада, мүнөө жэлэй hайндэр СССР-эй, БурАССР-эй тогтоогдоhоор 50 жэлэй ойн баярта зорюулагдаа юм. Гадна 1972 оние Номой уласхоорондын жэл гэжэ ЮНЕСКО соносхоо hэмнай. Иимэ ехэ үйлэ хэрэгүүдтэй хабсарhан номой hайндэр угаа hонирхолтой байхаар хүлеэгдэнэ. Уран шүлэгэй үдэшын болон үглөөнэй hайндэрнүүд тухай гоёор бэшэгдэhэн соносхолнууд эдир уншагшадые, түрэлхидые урина. Юрэдөө, хабарайнгаа амаралтада гараhан hурагшад хүүгэдэй республиканска библиотекэдэ үнгэргэгдэхөөр хараалагдаhан элдэб hонин хэмжээнүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадаха юм.

Түрүүшын үдэр олон hургуулиин hурагшад hайндэр нээhэн баярта ёһололдо хабаадаба.

Ц. ЦЫРЕНОВА.

БЭЕЫН ЭЛҮҮР ЭНХЭ АРИГ СЭБЭРhЭЭ ҮНДЭhЭТЭЙ

Улаан-Үдын дээдэ болон тусхай дунда hургуулинуудай комсомолой организациин секретарьнарай. профкомой түрүүлэгшэнэрэй болон тэндэ хүдэлмэрилдэг медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй семинар болобо. Залуушуулые ариг сэбэр сахихаар, медицинэ, гигиенын заабари hайн мэдэхээр хүмүүжүүлхэ асуудалаар элидхэл зүбшэн хэлсэгдээ.

Багшанарай училищи болон институтда ариг сэбэрые сахиха талаар хүдэлмэри hайнаар табигданхай гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ. Студентнэр медицинын хүдэлмэрилэгшэдтэ туhа хүргэнэ, элдэб хэмжээ ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Гэдэhэ доторой үбшэнhөө hэргылгэ, ухаан бодолой ажалай гигиенэ, муу юумэдэ (архи, тамхинда) hураhанай хойшолонгууд гэхэ мэтэ темээр студентнэр хөөрэлдөө үнгэргэдэг, санитарна хуудаhа, бюллетень гаргадаг.

Гэхэтэй хамта ниислэлэй олонхи hургуулинуудта санитарна гэгээрэлээр болон гигиенээр залуушуулые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри hулаар табигданхай гэжэ тэмдэглэмээр. Энэ талаар технологическа, хүдөө ажахын, соёлой институдууд болон хэлхээ холбооной электротехникумые нэрлэмээр байна. Эндэ студентнэр өөhэдөө, комсомолой болон профсоюзай эдэбхитэд мүртэй хүдэлмэри ябуулнагүй, ниитын байрануудта гурим муугаар сахина.

Студентнэрэйнгээ хамтын байрануудта ариг сэбэрэй, хүмүүжүүлгын талаар ямар хэмжээ ябуулга үнгэргэдэг тухайгаа Улаан-Үдын педучилищиин медпунктын хүдэлмэрилэгшэ В. И. Шадрина хэлэhэн байна. Тиихэдэ студентнэрэй байрада санитарна ямар эрилтын табигдадаг тушаа асуудалаар городой санэпидстанциин хүдэлмэрилэгшэ Р. Д. Попова. залуушуулые физическэ талаар хүмүүжүүлхэ тухай врач Э. И. Хангалова, врач С. Д. Базарсадаева гэгшэд мүн лэ үгэ хэлэhэн байна.

Семинарай түгэсхэлдэ залуушуулые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ зорюулагдаhан фильмүүд харуулагдаа.

А. СУМАРОКОВА.

Улаан-Үдын «Одон» ательедэ ганса бүд хубсаhа оёхо захил абадаг бэшэ, мүн баhа элдэб арhан дэгэл, малгай захижа болохо байна. Малгай оёдог мастер, коммунис ажалай ударник Алла Ивановна Авдоничева бэрхээр ажаллана. Хабар болоходо, захилнууд олоршоно. Теэд бэрхэ оёдолшон захилнуудые саг соонь бүтээжэ үрдинэ. Нүхэр Авдоничева мүнөө халаанайнгаа даабарииe 140 процентээр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. И. Авдоничева.

Л. МАНТАЕВАЙ фото.

ҮНИНЭЙ РЕВОЛЮЦИОНЕР

Энэ эхэнэр Индохитадта Коммунис партиин байгуулагдаhан 1930 ондо коммунистнуудай зэргэдэ жагсаhан байгаа. Вьетнамай түрүүшын революционернүүд-ленинецүүд Чан Фу, Нгуен, Ван Тху, Нгуен Тхи, Минь Кхай гэгшэдэй хани нүхэр байhан, тэдээнтэй хамта революционно ябуулга хэhэн намтартай. Урда Вьетнамай сайн плантацинуудта ажалладаг хүдэлмэришэдэй түрүүшын буhалгаануудта хабаадалсаhан. 1935 ондо императорай ниислэл байhан Хюэдэ партийна нюуса эмхиие хүтэлбэрилөө. 1945 оной август соо болоhон зэбсэгтэ буhалгаанда эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан юм Революциин илаhанай hүүлээр Кунгчи провинциин ревкомой гэшүүн болоо, удаа тээнь эсэргүүсэлгын партизан дайнай замаар дабшаа.

Контумай, Банметхуодой түрмэдэ hуухадаа, зэрлиг бүдүүлигээр хэhээгдэжэ, ами наhанhаа дүрбэ дахин хахасан алдаhан юм.

Энэ эхэнэр Хоанг Тхи Ай гээшэ. Нүхэр Ай партиин эдэбхитэй тэмсэлшэ байhаар. Вьетнам эхэнэрнүүдэй союзай түрүүлэгшын орлогшо.

Ханойдохи байрадань тэрээнтэй хөөрэлдэбэб. Орохоёо байhан наранай гэрэл бууралтаhан үhыень эльбээд абана. Эрэлхэг зоригтой энэ эхэнэр үни дала гаранхай, гэбэшье сарюунаар харагдана, омог дорюун, зулгы хүхюун зантай.

hонин юумэнүүд тухай хөөрэлдэхэдөө, сагайшье ошоhые обёорбогүйбди. Юрын, бурьялма революционно ажаябадал тухай хөөрэлдэбэбди. Гэхэ зуура феодалнууд ба колонизаторнуудаар дарлагдан мүлжэгдэhэн, революциин жэлнүүдтэ зориг орожо эрэлхэгээр тэмсэhэн, США-гай ээрхэг түримхэй аашануудhаа зоригоо мохоогүй, илалта тээшээ мүнөө омог дорюунаар дабшажа ябагша вьетнам эхэнэрнүүдэй хуби заяан тухай хөөрэлдөөбди.

— Түрмэдэ hүүлшынхеэ ороходоо, эгээл удаан hуугаа hэм,—гэжэ Ай хэлэнэ.—Дүшэнhөө дүшэн табан он болотор. Контумай хумхаа үбшэнэй батаганаагаар элбэг бур намагтай, шэдхэ шэрэнгитэй газар руу намнагдаа hэм. Юунэйшье болоо hаа, тэсэжэ, дабажа гараха гэhэн зорилго партиин ЦК бидэнэй урда табяа бэлэй. Юрэл дабажа гараха бэшэ, харин дайсаниие hамна сохихын тула хүсэ шадалаа, эршэ зоригоо нөөхэ ёhотой байгаабди. Революцида үнэн сэхэ тэмсэлшэдые түрмэдэ hууhан залуушуулай дундаhаа хүмүүжүүлхэ. Иимэ зорилгонуудай табигдаhанай hүүлээр нюуса литература, Ленинэй зохёолнуудhаа абтаhан сэсэн мэргэн заабаринууд ерэдэг болобо. hуралсал эхилээд, хүшэр хүндэ табан жэлэй туршада үргэлжэлөө. Дайнай газарhаа элдэб мэдээсэлнүүд ерэхэ. Тэдэнэй дунда баярта мэдээсэлнүүд олон байдаг hэн. Москва шадар немецүүдэй бута сохигдоhон тухай. Сталинград. Берлиниие абалга. Эдэ мэдээсэлнүүд бидэндэ хизаарлашагүй ехэ хүсэ шадал нэмээдэг бэлэй. Ленциндэ, Советскэ Союзда этигэл манай илалтада, эрхэ сүлөөтэй болохо байhандаа этигэдэг ябадал хамтардаг hэн...

Ай hуурихаа бодоод, номуудтай таг тээшэ ... тэндэhээ нэгэ ном абаба.

— Энэ минии ном. «Бүхы сэдьхэлээрээ ... хамтаб». Вьетнамай Демократическа Республи... толон орогшо США-гай империалистнуудай ... түримхэй ябуулгын эхилhэнэй hүүлээр энэ ном hэм. Энэм шэнэ, демократическа Вьетнамда түрэ... нөөнэй залуушуулда зорюулагдана. Нүхэдэй... заяан, революциин ашаар эрхэ сүлөөтэй ... вьетнам эхэнэрнүүдэй хуби заяан тухай ... хөөрэгдэнэ. Энэ ном хэдэ дахин хэблэгдэн ... Шухала хадань лэ тиигэhэн байха. Ай түр ... гай hууhанай hүүлдэ уриханаар миhэрээд, ... үргэлжэлүүлбэ:

— Советскэ Союзда ошоод ерэhэнээ хэзээдэ... тахагүйб. Колхозууд, hургуулинууд, предпр... Хаа хаанагүй—гайхамшаг хүнүүд. Эдэ бүгэдэ ... дашагүй! Танай арад зонhoo, ажалша бүхэриг ... нүүдhээ хододоо жэшээ абадагбди. Теэд тэдээн... зажа хөөрэлдэхэдөө, совет хүнүүдэй hайн hайха... жэ шанарые—залан сэхэ, урин зулгы зангыень, ... мунизмын үзэл суртaлда үнэн байдагыень ... дэрхэ ушартай болоо hэм. Вьетнамда, мүн бусад... дуудта Ленинэй Эхэ ороной ямар ехэ удха ... байhыень гансал би—партиин үнинэй гэшүүн ... харин Вьетнамай хүн бүхэн hайн ойлгоно. Энэ... хай ном соогоо бэшээб...

Манай бүхы илалтануул Советскэ Союзай ... нуудтай таhаршагүй холбоотой гэжэ президент ... Мин ходо хэлэдэг hэн.—гээд Ай хөөрөөгөө ... лүүлнэ.—«Советскэ Союзые, тэрэнэй Коммунис ... олоной урда гүжэрдэн муушалха гэдэг, комму... дайсадай бүхы hэдэлгэнүүд буруу hүрэхэ» гэжэ ... хэлэдэг бэлэй. Эдэ сэсэн мэргэн үгэнүүдэйнь ... байhые үе саг батална. Социалис оронуудай ... Ленинэй hургаалда үнэн байлга манай хүсэн ... Энээниие юуншье диилэхэгүй!

...Энэ эхэнэртэй. Вьетнамай коммунистнуудай ... рүүшын гвардиин ветерантай хөөрэлдэhэнөө дайн... рай газарнуудаар ябахадаашье ходо hанаандаа ... ушартай болоо hэм. Намдиниин ба Тханьхоагай ... залуу сэрэгшэдтэй, Халонгын эхэнэр загаhаша... тёрнууд, Футхогой сайн фабрикануудай, Тханьхо... зар дорохи заводуудай эмэгтэй хүдэлмэришэдтэй ... захадаа, эдэнэр эрэлхэг зоригто, ходоодоо залуу ... Хоанг Тхи Айтай нэгэ hаналтай, адли хүсэл ... тэй зон гэжэ ойлгоо бэлэйб. Тэрэнэй хэлэhэн ... нүүдые hанаандаа заатагүй оруулдаг байгааб: «... жэлэй урда тээ бидэ. эхэнэр коммунистнууд, ... hэмди. Мүнөө олон, мянгаад болообди. Тэдэ ... Хойто, Урда зүгтэ ажаhууна, ажаллана, тэмсэ... санаа дарахын тулада, социализмын илан ... тулада хүсэ шадалаа, ами наhаяа гамнахагүйбди».

В. КАРПО...
(АП...)

Ханой—Москва.

ХИЛЫН СААНАhАА
радио • телефон • телеграф

НЬЮ-ЙОРК

СҮҮД ЭХИЛБЭ

ТАСС-ай корр. Э. БАСКАКОВ дамжуулна:

«Хорлон алалгада хамаатай» гэжэ хуурмагаар гэмнэгдэhэн американ коммунистка Анджела Дэвисэй «хэрэгээр» сүүдлэлгэ мартын 27-до Сан-Хоседэ (Калифорни штат) эхилбэ.

Сан-Хоседэ боложо байhан сүүдлэлгэ хадаа орон дотор үндэhэ яhанай илгаа гаргалгада, социальна дарлалта мүлжэлгэдэ эсэргүү, негрнүүдэй граждан эрхын түлөө хүдэлөөнэй эдэбхитэй тэмсэлшые Америкын хархис этэгээдүүдэй хэhээхэ гэhэн hэдэлгэ болоно гэжэ Холбоото Штадуудай түрүү үзэлтэй үргэн олониитэ тоолоно.

Тэдэнэй аша туhын түлөө американ коммунисткын тэмсэдэг нэгэшье негр хүн сүүдлэлгын урда тээ шэлэн томилогдоhон сүүдэй жюрин бүридэлдэ ороогүй байха юм. Судья Р. Арнасоной, амандаа уhа балгаhан юумэдэл дуугай байжа дэмжэхэдэнь, прокурор А. Харрис сүүдэй заседательнуудай 150 кандидадай тоодо ороhон негр арадай ори ганса түлөөлэгшэ эхэнэр Дж. Хэмпхилые жюрии бүридэлhөө гаргажархиhан.

Американ коммунисткада, негр арадай хүдэлөөнэй эдэбхитэдтэ талархадаг, Анджела Дэвисэй «гэмтэй байhанда» hэжэглэдэг америкынхидэй кандидатуранууд Харрисай оролдолгоор мүн лэ гаргагдашоо.

Тодорхойлон хэлэбэл, Калифорниин хархис этэгээдүүд үндэhэ яhанай илгаа гаргагшадай түлөөлэгшэдhөө, сагаан арhата баяшуулhаа сүүдэй жюри бүридүүлжэ, сүүдэй эхилхэhээ урид гутамшаг үйлэ хэрэгтээ эсэс табихые оролдолго гаргаа. Буржуазна хэблэлэй гаргаhан коммунизмда харша номнол. Сан-Хоседэхи сүүдэй засагаархидай абаhан «аюулгүйн хэмжээ ябуулганууд» мүн лэ энэ харата ябуулгануудта сэхэ хабаатай.

Сүүдлэлгэ, мүрдэлгэ хэнгүй, Анджела Дэвисые 16 hарын турша соо түрмэдэ хаажа байhанаа үргэн олониитын эрилтээр гар даажа абалгаар сүлөөдэ гаргаhан мунхаг хархис этэгээдүүд эрэлхэг зоригто коммунисткые хэhээн сүүдлэхэ арга хурга бэдэржэ байhаар.

НЬЮ-ЙОРК

ПРЕЗИДЕНТ А. САДАТ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ТАСС

Мүнөө Египет өөрынгөө түүхэдэхи эгээн орёо шатануудай нэгэндэ ороод байна гэжэ Египедэй президент Анвар Садат Мерс-Матрух хотын политическэ ба ниитын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Гансашье хархис дайсан Израильтай бэшэ, мүн бүхы юумээр Израильда туhалжа байдаг Холбоото Штадуудтай тэмсэхэ ушартай болонобди гэжэ тэрэ хэлэбэ. Арабуудые айлган hүрдөөжэ сүхэрүүлээд, тэмсэлээ үргэлжэлүүлгэhээ арсаха ябадал түйлаха гэhэн политика США Дүтын Зүүн зүгтэ ябуулна. Теэд эзэмдэгдэhэдэн араб газар нютагуудаа сүлөөлхэ гэжэ гүйсэд шиидэнхэйбди, энээнэй тулада ами наhаяашье гамнахагүйбди гэжэ А. Садат тэмдэглэбэ. Дайсанай хашалта харшалалтанууд, заналтанууд бидэниие айлгаха ёhогүй. Бидэ нэгэ ниитэ, эбтэй эетэй бүлын гуримаар ажаhууха, саашанхи тэмсэлдээ илалта түйлалгын аша туhада, эхэ оронойнгоо экономическа хүгжэлтын хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулхабди.

ХАНОЙ

Индохитадай патриодуудай амжалтанууд

ТАСС

Американ ээрхэг түримхэйшүүлдэ, тэдэнэй дахуул сэрэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлдээ патриодуудай түйлаhан амжалтанууд тухай мэдээсэлнүүд Индохитадай фронтнууд дээрэhээ орожо үргэлжэлhөөр.

Мартын 16-да Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй сэрэгшэд Митхо, Тхузаумот, Бариа провинцинуудта эшээлhэн дахуул сэрэгшэдэй баазануудта добтолходоо, 100 тухай сэрэгшэдые хүлhөөнь буулгаhан, шархатуулhан, сэрэгэй 10 гаран машина hандаhан, дайсанай 2 корабль уhанда шэнгээhэн байгаа.

Мартын 16-нэй hүни Сүлөөрэлгын арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд Дананг-Хюэ гэжэ түмэр зам дээрэ дайсанай сэрэгэй эшелон тэhэлhэн байна.

Камбоджын патриодуудай түйлаhан илалтанууд тухай мэдээсэлнүүд ороно. Мүнөө Кампонгтямай райондо шанга байлдаанууд боложо байнхай. Мартын 27-ной hүни патриодууд Пномпеньhээ 120 километрэй газарта оршоhон правительственна сэрэгүүдэй бэхилэлгые ракето-миномёдоор буудаа. Энэ байлдаанда дайсан ехэ хохидолдо ороhон байха юм.

Лаосой патриотическа хүсэнүүд фронтнууд дээрэ амжалтатайгаар тэмсэнэ. hүүлэй үдэрнүүдтэ Лаосой арадай-сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд Лонгченгдэхи бааза шадархи дайсанай бэхилэлгэнүүдтэ добтолбо. Мартын 18-hаа 20 болотор патриодууд Урда Лаосто американ 8 самолёт, вертолёт буудажа унагаагаа.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай энэ хотын хэдэн миллион зоной элүүр энхын ямар байhые Сайгондохи американ дахуулнууд хэрэгсээнэгүй. Эндэхи хүн зон олоороо үхэнэ. Тэдэнэй 50 процентнь таба, мүн доошоошье наhанай үхибүүдтэ хабаадана. Элүүрые хамгаалха бүхэдэлхэйн эмхиин баримтануудай ёhоор, Сайгондо ажаhуугшадай 60 процентнь уушханай ханяадатай.

Теэд иимэ хэтэрмэ, хүнэй ой ухаанда багташагүй баримтануудай үзэгдэжэ байгаашье hаань, 1971 ондо Тхиеугай захиргаан элүүрые хамгаалгада оройдоол 5 миллиард пиастр hомолhон аад, 177 миллиард пиастр дайнда гаргашалаа.

ЛОНДОН. (ТАСС). Хойто Ирландиин засаг захиргаае Англиин правительство гартаа бүрин абаха бодомжотой гэжэ Англиин премьер-министр Хит парламент дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Энэ шиидхэбэри Англиин парламентын баталамжада табигдаха юм гэжэ тэрэ хэлээ.

Хойто Ирландиин хэрэгүүдые даахаар бии болгогдожо байгаа министрэй тушаалда обшинануудай палатын удамаршa Уильям Уайтлоу томилогдохо юм ха.

Англиин правительствын энэ шиидхэбэриин хүсэндөө оротор Хойто Ирландиин мүнөөнэй премьер Фолкнер уялгаяа дүүргэжэ байха.

САН-ХОСЕ. (ТАСС). Үнгэрэгшэ субботодо бүлэг сэрэгэйхид гүрэнэй урбалта хэхэ ... дэлгэ гаргаад, Сальвадор... со байдал тогтоогдоо. Хор... үгэсэлгэ хэгшэд харин по... ствонуудта хоргодон ... гэжэ энэ оронhoo ... нүүдэхээ элирнэ.

Засагаархан олон хүнүү... барижа хаагаа. Тодор... хэлбэл, крестьянско-демокр... ческа партиин зонхилогшо... арте баригдажа хаагда... на.

КАМПАЛА. (ТАСС). Угандын президент Иди Амин... гаргаhан захиралтын ёhоор... Угандын армида хүдэлмэр... hэн израиль мэргэжэлтэд... структорнууд тус оронhoo га... жа ошобо.

Израилиин мэргэжэлтэ... баалалтаар гаргалга «Уганда... израилиинхидай хэжэ бай... таарамжагүй ябуулгые» ... шэлнэ гэжэ Угандын гадаа... хэрэгүүдэй министр Ванум... Кибеди мэдүүлээ.

Мүн Израилиин фирмэнүү... тэй баталhан гурбан хэлэ... гээ болюулhан тухайдаа Уга... дын правительство соносхобо.

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). Байгша оной февралиин 22-... Конгын Арадай Республи... урбалта хэхые hэдэhэн хоро... үгэсэгшэдые сүүдлэлгэ эн... дүүрэбэ. Хорото үгэсэлгые ... тэлбэрилэгшэд—Днавара, Ик... ко гэгшэд тэрьедээд, мүнөө б... лотор баригдаагүй байhан... Тиигээшье hаа, тэдэнэр саза... лагдахаар сүүдлүүлээ. Хоро... үгэсэлгэдэ хабаадаhан 13 хүн... мүн лэ саазалагдахаар сүү... лүүлэгдэбэ. Гэбэшье прези... М. Нгуаби энэ хэhээлтые бү... наhан соогоо түрмэдэ hуулга... hэлгэhэн байна. Хорото ... гэдэ хабаадалсаhан үшөө ... хүн бүхы наhан соогоо түрмэ... хаагдахаар хэhээгдээ.

КАМПАЛА

УГАНДЫН ПРЕЗИДЕНТЫН ШИИДХЭБЭРИ

ТАСС.

Израильда хэгдэhэн захил ба худалдажа абаха хэлсээ усадхаха тухай Израилиин фирмэнүүдэй Угандада барижа байhан зарим барилгануудтахи хүдэлмэриие болюулха тухай Угандын президент Инди Амин захиралта үгэбэ.

Угандын агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдтэхи Израилиин инструкторнуудые апрелиин 1 болотор оронhoo гаргаха эрилтэ Угандын правительство табяа гээд республикын президентын эндэ толилогдоhон мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Тусхай засагаархидай зүбшөөлгүйгөөр Израилиин эрхэтэдэй тоо Угандада 700 хүн болоо, тэдэнэй олонхи нюусаар орон руу шургажа ороhон байна гэжэ мэдүүлгэ дотор заагдадана. Эдэнэр бултадаа Угандаhaa саг дары гаража ошохо ёhотой гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Угандын ябаган сэрэгтэ алба хэжэ байhан израиль мэргэжэлтэдтэ мартын 27 болотор оронhoo гаража ошохые бүри урда тээнь Угандын засагаархид дурадхаа hэн. Израилиин посольствын нэгэдэхи секретарь Бонех болон «тэрэнэй мэдэлдэ байдаг Израилиин бүхы тагнуулшад» тэдээнтэй хамта тус оронhoo гаража ошохо бэшэгээр захиралга абаhан байгаа. Угандын правительство посольствын хүдэлмэрилэгшэдэй тооe дүрбэн хүн болотор хорооhон, сэрэгэй дамжуулаашые посольстводо нюусаар байлгажа ашаглахыень хориhон байха юм.

ГРУЗИИН УТА НАhАТАЙШУУЛ

Грузида 60 мянган ута наhатайшуул бии юм. Тэдэнэй хоёр мянганиинь зуу хүрэhэн. Илангаяа Абхазида үндэр наhатайшуул олон. Гудаутска районой хоёр тосхонуудта — Дурипши ба Лыхныдэ — ная наhа холо гараhан хүнүүд мүнөө болотороо колхоздо ажаллажа ябадаг.

Социалис Ажалай Геройнууд 92 наhатай Муран Тарба, зуу наhатай Темур Тарба ба 70-тай «залуу нүхэр» Кастей Тания гэгшэд мүнөө хүрэтэрөө колхоздоо ажаллажа, кукуруза, фруктнууд болон цитрусова жэмэсүүдые ургуулдаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дурипши тосхоной колхозой ветерануд Социалис Ажалай Геройнууд (зүүн гарhaa) Муран Тарба, Кастей Тания ба Темур Тарба.

ТАСС-ай фотохронико.

АЖАЛДА ДУРАТАЙГААР ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГДЭНЭ

Улаан-Үдын профессионально-техническэ 16-дахи училищи тогтоhоор дүшөөд жэл боложо байна. Тус училищи городой промышленна предприятинуудта олохон мэргэжэлтэдые бэлдэжэ гаргаhан байха.

— Мүнөө үедэ училищидамнай 294 эдир хүбүүд, басагад hурадаг юм. hуралсалайнгаа ехэнхи сагые тэдэнэр мастерской соо гү, али зоводто үнгэргэнэ. Юуб гэхэдэ, эндэ ажалай дүршэл гарадаг байха юм,—гэжэ hуралсалай талаагые даагша Александр Владимирович Малошик хөөрэнэ.

Эндэ ерэhэн залуушуулые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхын тулада бүхы хэмжээ ябуулганууд хараалагдана. Жэшээлхэдэ, эдир залуу хүбүүд, басагадай училищада ерэмсээр судна бүтээлгын заводто эльгээдэг, Хүдэлмэришэ аха нүхэдhөө hургаал абадаг. шэнэ технологитой тэдэнэр танилсадаг байха юм. hүүлэй үедэ ажалай журам эбдэhэн гү, али мастерай даабари дүүргээгүй ушар тохеолдоогүй.

Эдиршүүлые мэргэжэлдэ hургахаhаа гадна, тэдэниие соёлгэгээрэлэй талаар хүмүүжүүлгэдэ багшанар ехэ анхардаг. Училищиин hурагшадай олонхинь уран hайханай бүлгэмдэ, спортдо хабаадалсана Мүнөө 120 хүн уран hайханай бүлгэмдэ ородог. Эндэ духовой оркестр бии. hуралсал-хүмүүжүүлгын талаар директорэй орлогшо Альбина Константиновна Костицина уран hайханай бүлгэмые эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэхэн оролдолго гаргана.

Хүбүүд боксын, теннисэй, хоккейн, конькиин, санын секцинүүдтэ хабаадалсадаг, «Ажалай резервэнүүд» спортын бүлгэмэй спортсменүүдэй дунда боксоор hаяхан үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ хабаадалсажа, 16-дахи ГПТУ-гай команда дамжуулгын кубогта хүртэhэн байна.

Тус училищиин hурагшад байгша оной түрүүшын кварталда 6000 түхэригэй ажал бүтээхэ түсэбөө нэгэ hара арбан хоногой туршада бэелүүлжэ шадаа. Кварталай дүүрэтэр училищиин коллектив түсэбөө хоер дахинаар үлүүлхэ эрмэлзэлтэйгээр мүнөө ажаллана.

М. СУТУРИН,
штатнабэшэ корр.

ЭНХИР КРАН

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА:

14.00 — Дамжуулгын программа. 14.05 — «50 пионерских костров» — hурагшанарта зорюулагдаhан телевикторина. 14.35 — hүүлэй hонин. 14.45 — П. Ершов, «Конек-горбунок». СССР-эй арадай артист Б. Чирков уншана. 1-дэхи дамжуулга. 15.15 — «Алтан шайба» клубай шанда» гэhэн hурагшанарта зорюулагдаhан дамжуулга. 15.35 — «США: опасность справа» 5-дахи дамжуулга. Авторынь Валентин Зорин. 16.45 — Концерт. 16.40 — Олон түмэнэй ленинскэ университет. «Советскэ Союз — уласхоорондын национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй түшэг тулгуури». 17.10 — «Путевка в жизнь» — уран hайханай фильм. 18.40 — hүүлэй hонин. 18.50 — «Театрай уласхоорондын үдэр». 19.50 — «Тени исчезают в полдень» — телевизионно уран hайханай фильм (6-дахи сери) «Трудная зима».

УЛААН-ҮДЫН СТУДИ:

21.00 — Телепанорама (буряад хэлэн дээрэ) 21.20 — «Сэлэнгэ» гэжэ телевизионно журнал (буряад хэлэн дээрэ).

22.50—0(«Орбитын» программа.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Сабшалан hайжаруулха габшагай хоёр hара» — подборка. Д. Банзаровай түрэhөөр 150 жэлэй ойдо зорюулагдаhан профессор Е. Залкиндын статья. «Хам орожо ажаллаял» гэhэн Л. Синегрибовэй корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаhанда: КПСС-эй Железнодорожно, Хяагтын ба Октябрьска районуудай пленумүүдhээ тоосоон. «Зайн галай хүсэнэй гээлтэ хоролтые болюулха».— В. Шотиной статья. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаhанда: Д. Банзаровта зорюулагдаhан профессор Е. Залкидын, багшанарай институдай ректор И. Батудаевай, уран зурааша К. Дульбеевэй, колхозой түрүүлэгшэ В. Шабановай статьянууд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Спорт. Хилын саанаhaa. Соносхолнууд.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Манай адрес, телефон...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ле... 35. Телефоны: редактор... 54-54, приемная—54-83, ... редактора—68-08, зам. ... тора—62-62. ответ. секр... —50-52, зам. ответ. секр... —36-76. отделы: парт... жизни —60-91, сельского ... зяйства—64-36; 63-86, пр... ганды и агитации—56-23, ... мышленности и строитель... —61-35, советского строит... ства и быта—69-58. куль... и школ—60-21, писем и ... селькоров—67-81. информ... —34-05. общественная ... ная—56-62. машинное бюро ... 57-63. фотолаборатория ... 33-61.